HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM
(2024-2029)

Enese Község Önkormányzata

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 4
Értékeink, küldetésünk 12
Célok 13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 15
1. Jogszabályi háttér bemutatása 15
2. Stratégiai környezet bemutatása 18
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 48
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 74
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 83
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 95
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 101
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 104
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 105
1. A HEP IT részletei 105
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 105
Jövőképünk 105,
Az intézkedési területek részletes kifejtése *(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)* 107
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 112
3. Megvalósítás 114
3.1 A megvalósítás előkészítése 114
3.2 A megvalósítás folyamata 114
3.3 Monitoring és visszacsatolás 117
3.4 Nyilvánosság 117
3.6 Érvényesülés, módosítás 119
4. Elfogadás módja és dátuma 121

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" c. dokumentum szerint átdolgozva, Enese Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Enese Község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a helyi esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést és az erre épülő cél- és feladat-meghatározásokat, valamint azok megvalósításának ütemezését. Az esélyegyenlőségi program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A helyzetelemzés célja annak megállapítása, hogy a Enese településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján milyen esélyegyenlőtlenségi problémákkal küzdenek.

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település bemutatása

Enese település Magyarország északnyugati részén, a Rábaköz – Tóköz – Hanság találkozásánál, Győrtől 17 km-re nyugatra, Csornától 14 km-re keletre helyezkedik el. Megközelíthető a 85-ös főúton, M85-ös úton, illetve a Győr–Sopron-vasútvonalon.

A község 6000 éves múlttal büszkélkedhet. Az első írásos feljegyzés 1270-ből való, amikor majorságként említik a falut. Birtokosa az Enessey család. A középkor folyamán több formában szerepel a település neve: 1368-ban Inse néven szerepel egy határjáró levélben, 1476-ban Enese.

A falu sokat szenvedett a török hódoltság idején, a Bécs felé vonuló seregek több alkalommal is felégették. Egy 1691-ben keletkezett kanonoki látogatási jegyzőkönyv Enesét még mindig az elpusztított falvak között említi.

A 16. századi jelentősebb birtokosok – természetesen az Enesseyek mellett – a gróf Cseszneky és Szapáry, valamint Iványos családok. A 18. század második felében már a Hrabovszky, Mesterházy, Nagy és Székely családok szerepelnek birtokosként – az Enesseyek mellett. Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc hírei eljutottak a faluba, a község esperese baráti és levelező viszonyban állt Kossuth Lajossal. Megalakult a Községi Honvédelmi Egylet, megrendelték Kossuth Hírlapját.

A szabadságharc bukása után Enese önálló tanítói állást szerezhetett. Nagy változást jelentett a község életében Hetvényi István tanító érkezése 1860-ban. Az ő működésének eredményeként az enesei iskolát a legjobbak közé sorolták a megyében.

Fontos esemény volt a község életében a vasútállomás megnyitása 1870-ben. Enesének gőzmalma is volt, melyet 1907-ben vettek nyilvántartásba. Az első világháborúban 23 katona vesztette életét. A Nagyatádi-féle földreform következtében 42 házhelyet mértek ki. A világháborúban elesett hősök

emlékét emlékmű őrzi a falu központjában. A kiváló földrajzi adottságokkal rendelkező település a második világháború után megduplázta lakóinak számát.
Forrás: www.enese.hu

A község gazdasági élete

A Győri járás társadalmi, gazdasági és kulturális életében Győr jelenléte egyértelműen meghatározó. A járás az ország egyik legfontosabb, Északnyugat Magyarországon meghatározó súlyú városi agglomerációjaként fogható fel, melynek központja a csaknem 130 ezer lakosú Győr, a Nyugat-magyarországi Régió legnépesebb, hazánk 6. legnagyobb városa.

A járás falvai jellemzően a közepes- és nagyfalvak kategóriájába esnek, kisebb településeket az északi, északnyugati területeken, a Mosoni- és a Nagy-Duna térségében találunk. Mind a kisebb, mind a nagyobb településekre jellemző az „alvótelepülés" jelleg. A Győri járás a foglalkoztatottság szempontjából igen kedvező helyzetben van, a munkanélküliek aránya országos és regionális viszonylatban is a legalacsonyabbak között van; néhány területen szakemberhiány jelentkezik. A járás településein a helyi foglalkoztatás – néhány kivételtől eltekintve – alacsony szintűnek mondható, az aktív népesség fele-kétharmada Győrben, illetve más környező városokban (pl. Csorna) talál megélhetést.

Enese kedvező földrajzi fekvése következtében ipartelepítésre kijelölt területekkel rendelkezik. A településen működő legtöbb foglalkoztatottat alkalmazó cég a KACO Hungary Kft. 1996-ban telepedett le a községben. A vállalat az autóipar beszállítója. Más jelentősebb vállalkozások: Bödő Kft (szállítmányozási kereskedelem), Inícia Rt., Szlovacsek Fémipíri Kft.

Forrás: www.gyorikisterseg.hu, www.enese.hu

A település demográfiai helyzete

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	**Fő** (TS 001)	**Változás**
2017	1 771	bázis év
2018	1 779	100,45%
2019	1 784	100,28%
2020	1 795	100,62%
2021	1 830	101,95%
2022	1 808	98,80%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

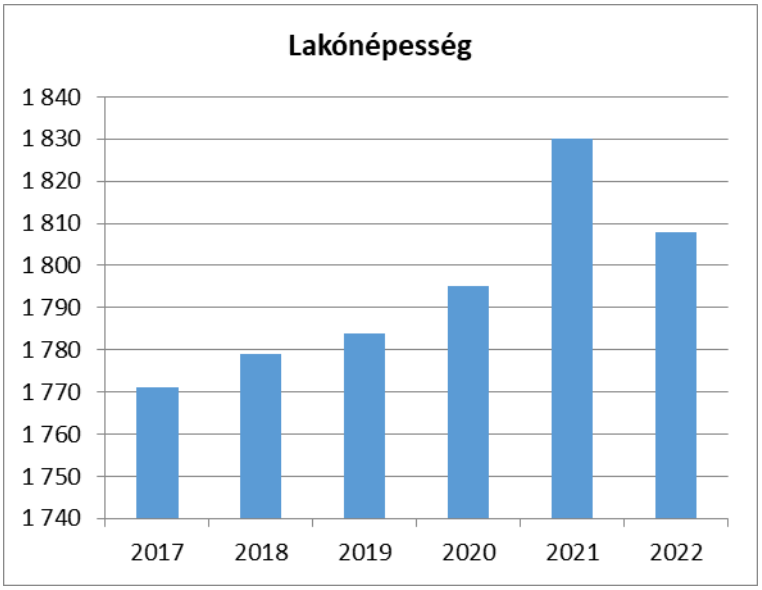

A vizsgált időszakban Enese község lakosságszáma nőtt. A 2017. évhez képest a település lakónépessége 37 fővel nőtt, ami 2,1 %-os népességgyarapodást jelent.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)		
Korcsoport	**Fő**	**Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú**

				nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	883	928	1811	48,76%	51,24%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			59	3,26%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	153	157	310	8,45%	8,34%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	27	17	44	1,49%	1,12%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	533	510	1043	29,43%	28,56%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	49	72	121	2,71%	4,03%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	121	172	293	6,68%	9,24%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

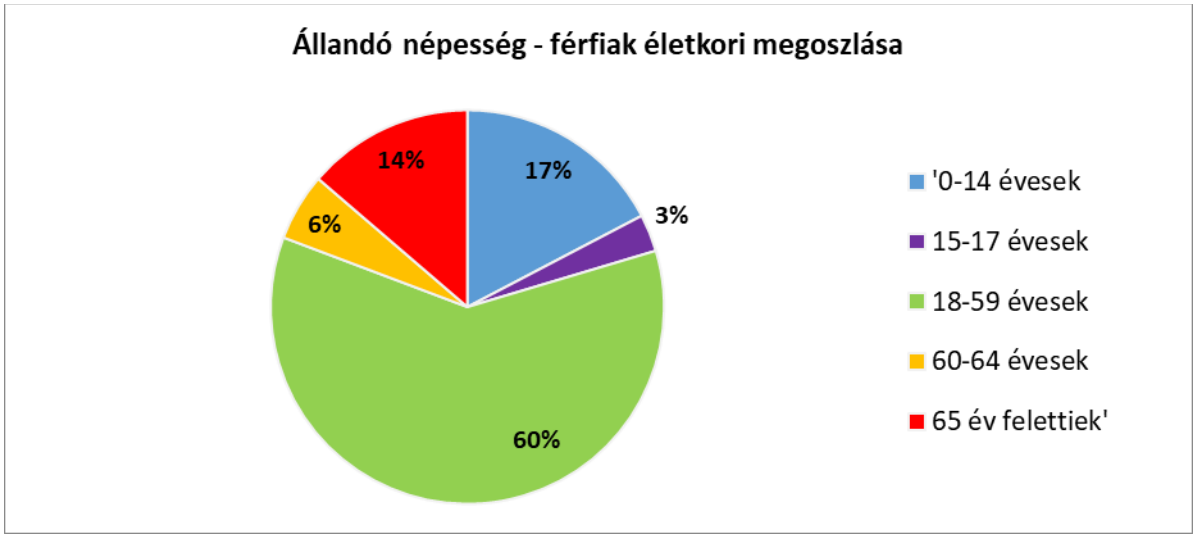

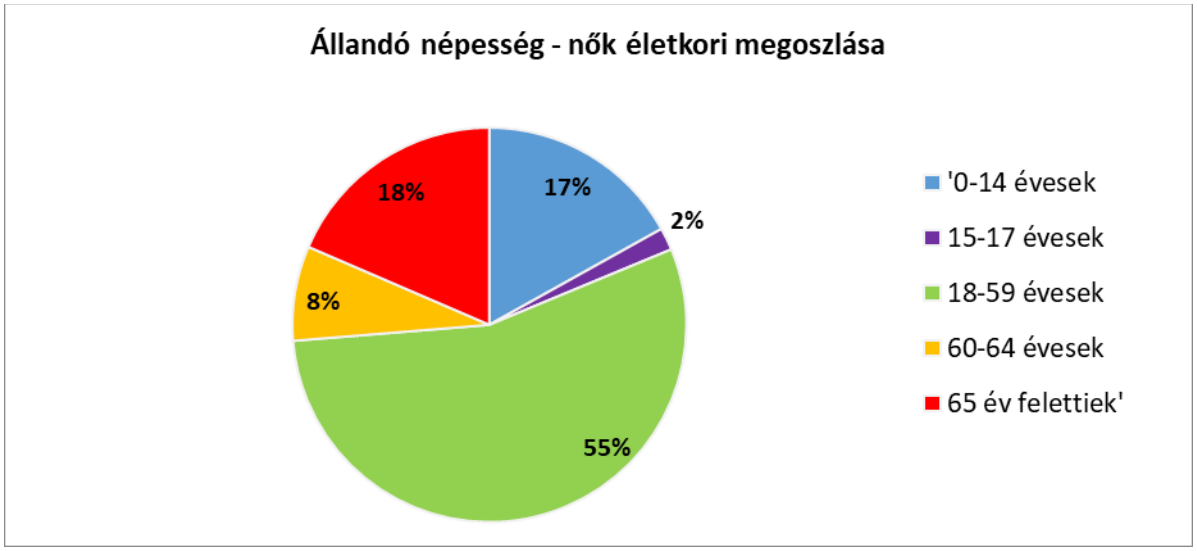

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2017	266	285	93,33%
2018	273	290	94,14%
2019	280	291	96,22%
2020	293	310	94,52%
2021	302	323	93,50%
2022	310	322	96,27%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

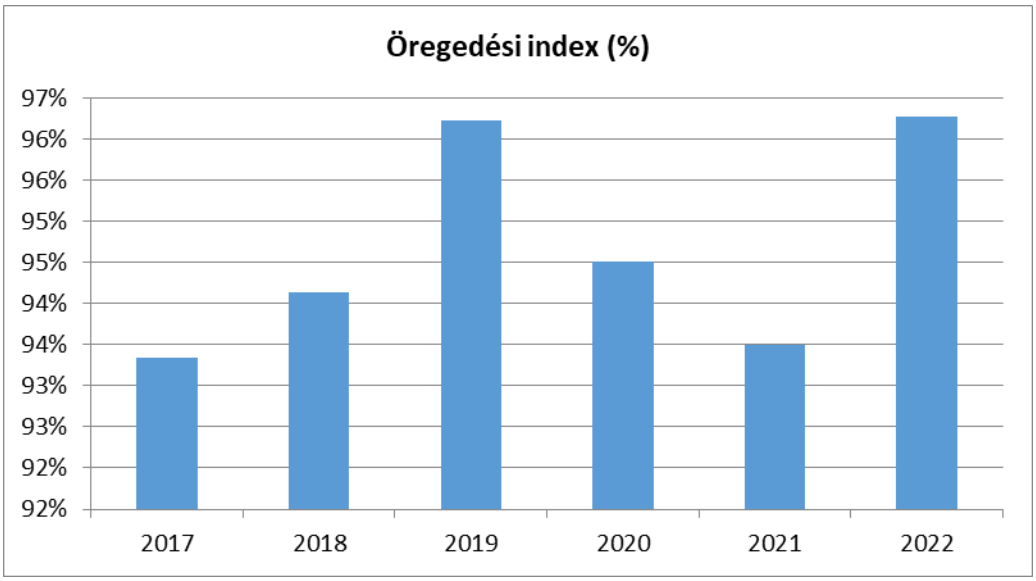

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	**Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)** (TS 031)
2017	5,10
2018	3,94
2019	3,93
2020	6,15
2021	14,90
2022	13,51

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

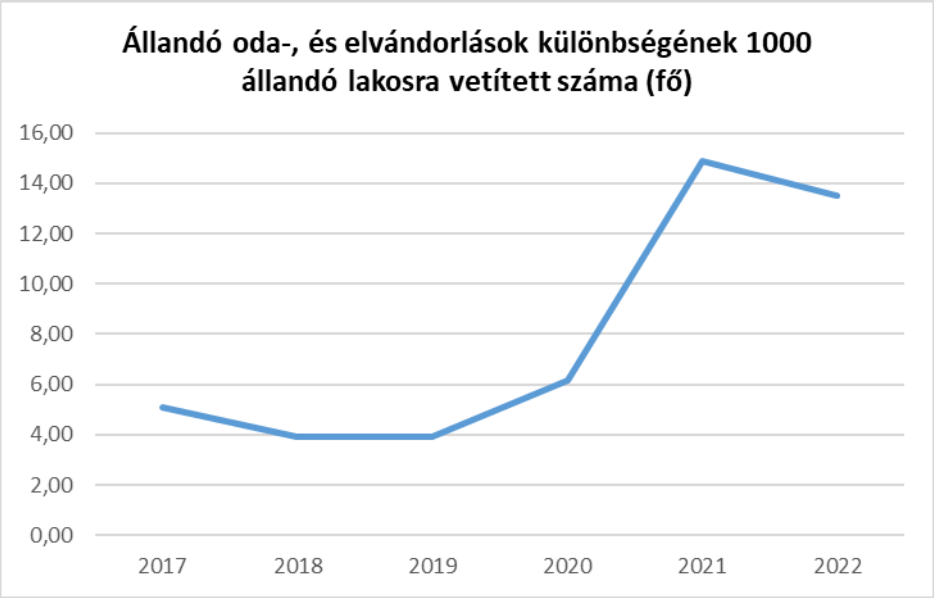

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	**Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő)** (TS 032)
2017	-3,40
2018	-0,56
2019	1,12
2020	2,24
2021	1,66
2022	2,16

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A Magyarországon jellemző népességcsökkenő tendencia a rendszerváltást követő években Enese községre nem jellemző, sőt ebben az időszakban a népességszám még növekedett is.

A település népességének korösszetétele kedvezőnek mondható, de az adatokból a lassú öregedés jelei is kiolvashatók, amit a település öregedési indexe is hűen tükröz. Az öregedési index a 100 fő 14 év alattira jutó 65 év felettiek számát jelzi. A népesség korösszetételében lényeges változás figyelhető meg. Ezt a folyamatot szemlélteti az öregedési index. 2016-ban ez az öregedési index értéke 89,78 % volt, 2021-ben 93,50 %-ra nőtt, ami annyit jelent, hogy 100 gyermekre (0-14 év) 93 időskorú (65 év feletti) lakos jutott.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül. Az esélyegyenlőségi terv alapját képező módszertani segédlet potenciálisan kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mély szegénységben élőket és a romákat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket. Az esélyegyenlőség érvényesülésének problémája a további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különböző élethelyzetben lévő egyének esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságokra reagálva – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait figyelembe véve – bővíthető.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Enese település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:
az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).
A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti."
A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához" alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!" Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszereiből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az Ebktv. rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik [Ebktv. 63/A § (6))].

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó szabályozás (1083/2006/EK rendelet) kiemel két olyan támogatási alapelvet, amelyet minden pályázat tervezése, elbírálása és végrehajtása során figyelembe kell venni: az esélyegyenlőséget és a fenntartható fejlődést. A két alapelv érvényesült az Új Széchenyi Terv, valamint az egyes Operatív Programok tervezése során, és érvényesül a döntéshozás és végrehajtás intézményrendszereiben, valamint érvényesíteni kell a kiválasztás jogosultságai és értékelési szempontjai között is.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- Enese Község Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2023. (VII.25.) önkormányzati rendelete az egyes szociális ellátásokról
- Enese Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2/2021. (V.13.) önkormányzati rendelete az étkezési térítési díjak megállapításáról
- Enese Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2016. (XI.08.) önkormányzati rendelete az egészségügyi alapellátások körzeteinek megállapításáról

A képviselő-testület ***települési támogatás*** keretében szociális alapon többféle támogatást nyújt:

a) ***Rendkívüli települési támogatás***ra az a kérelmező jogosult, akinek családjában egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap mindenkori összegének 150 %-át, egyedül élő személy esetén a havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap mindenkori összegének 200 %-át. A támogatási összeg maximum 50.000 Ft.

b) ***Méltányosságból nyújtott települési támogatás*** különös méltánylást érdemlő esetben nyújtható. Összege nem haladhatja meg az 50.000 Ft-ot.

c) ***Gyermekszületés esetére nyújtott települési támogatás***ra jogosult az a gyermekét saját háztartásban nevelő szülő, aki gyermeke megszületésekor Eneseén bejelentett lakóhellyel, ennek hiányában enesei tartózkodási hellyel rendelkezik és életvitelszerűen Enese település közigazgatási területén él. Jövedelmi és vagyoni helyzetre tekintet nélkül – pénzbeli ellátásként nyújtható, melynek összege gyermekenként 20.000 Ft.

d) ***Temetési költségekhez nyújtott települési támogatás*** azon eltemettető részére nyújtható, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a szociális vetítési alap mindenkori összegének a hétszeresét. A támogatási összeg 50.000 Ft.

Az önkormányzat méltányosságból köztemetést biztosíthat.

Enese Község Önkormányzata a személyes gondoskodás körébe a szociális alapszolgáltatások közül az étkeztetést, a házi segítségnyújtást és a családsegítést a kónyi székhelyű Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Központon keresztül látja el.

Forrás: www.enese.hu, www.njt.hu

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)
Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek. A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is.
Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A település elfogadta esélyegyenlőségi programját, melyben számba vette a község demográfiai jellemzőit, a lakosok szociális helyzetét, különös tekintettel az idősekre. Vizsgálta a település közoktatását, sport-és kulturális életét.
A település Helyi Esélyegyenlőségi Programja a következő települési dokumentumokkal hozható kapcsolatba:

- Költségvetési koncepció – itt kerülnek rögzítésre a szociális ellátás keretszámai
- Gazdasági program – tartalmazza a településfejlesztési elképzeléseket, fókuszálva a munkahelyteremtésre, az egyes közszolgáltatások biztosításának és fejlesztésének lehetőségeit.

- Pedagógiai program – tartalmazza a település közoktatási helyzetképét, fejlesztési célkitűzéseket. Külön fejezet foglalkozik a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal, gyermekekkel.
- Településrendezési terv – településünk nagytávlatú műszaki-fizikai szerkezetét meghatározó és befolyásoló tervdokumentum, amely biztosítja a területi adottságok és erőforrások hosszú távú hasznosítását és védelmét, az ökológiai elvek érvényesítését, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését és a terület felhasználás rendszerét, optimális hosszú távú területi szerkezetét.
- Településfejlesztési koncepció – tartalmazza a helyi településpolitikai elképzeléseket és célkitűzéseket. A településre kiterjedő társadalmi, gazdasági, tervezési és megvalósítási tevékenységek összessége, melyek a lakosság életminőségének, ellátási és környezeti viszonyainak javítását, a települések gazdaságának, műszaki-fizikai állományának gyarapodását, folyamatos megújítását, természetes és épített környezetének védelmét szolgálják.

A hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltétele a települések esélyegyenlőségi programjának megléte. A települési önkormányzat a továbbiakban is szeretné az állami és uniós forrásokat becsatornázni a község fejlesztésére, ezért elhatározta, hogy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény alapján 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadnak el, melyet meghatározott időszakonként felülvizsgálnak.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Az óvodai feladatellátást Enese, Győrsövényház, Bezi és Fehértó községek önkormányzatai a **Tündérkastély Óvodán keresztül** látják el feladatellátási megállapodás keretében. A székhely óvoda Enesén, tagóvodák pedig a társult településeken működnek.

Enese község csatlakozott a kónyi székhellyel működő **Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Központhoz**, amely a településen a szociális alapszolgáltatások közül az étkeztetést, a házi segítségnyújtást és a családsegítést látja el. A társulás neve: Szociális és Gyermekjóléti Feladatokat Ellátó Társulás.

Forrás: www.enese.hu

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Emellett a települési önkormányzat adatai, és az elektronikus média Enese községgel foglakozó oldalai is hasznos információkkal szolgáltak. A területi folyamatok áttekintése érdekében az egyes mutatókra vonatkozó elemzések – az adatok rendelkezésre állásának függvényében – legalább 5 éves idősoron alapulnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségből fakadó összes probléma „cigánykérdésként" való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A magyarországi romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken, településrészeken. Lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik jóval alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez való tartozás szenzitív adatnak minősül.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában %-ában (TS 060)
2017	54,19	22,37
2018	54,05	20,06
2019	52,69	16,58
2020	52,02	16,35
2021	53,26	15,73
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

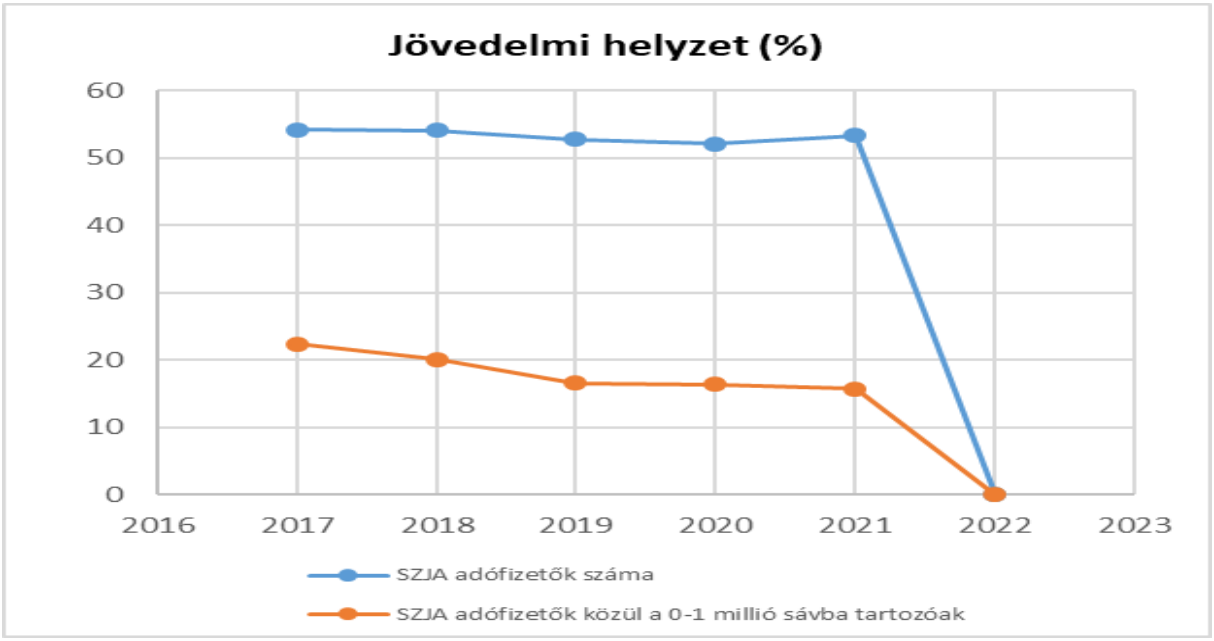

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
2017	1,13	1,29	1,21%
2018	0,33	1,80	1,07%
2019	0,98	1,99	1,49%
2020	1,97	1,67	1,82%
2021	0,66	1,16	0,91%
2022	0,99	1,17	1,08%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

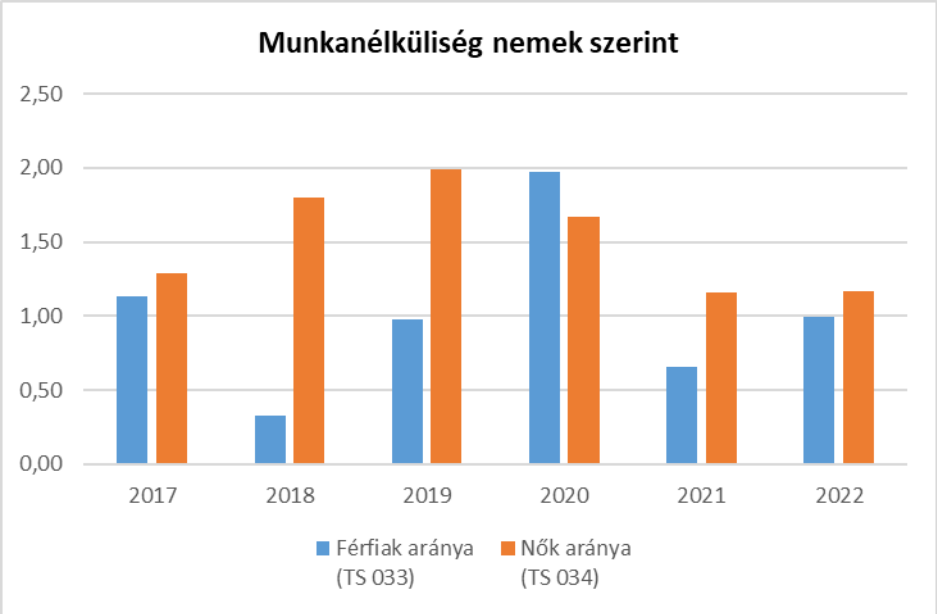

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
	Fő összesen	**15**	**13**	**18**	**22**	**11**	**13**
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	6,67%	0,00%	5,56%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	4,00	2,00	3,00	2,00	0,00	0,00
	%	26,67%	15,38%	16,67%	9,09%	0,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	1,00	2,00	3,00	1,00	0,00
	%	13,33%	7,69%	11,11%	13,64%	9,09%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	1,00	0,00	3,00	0,00	2,00
	%	6,67%	7,69%	0,00%	13,64%	0,00%	15,38%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	2,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	11,11%	4,55%	9,09%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	1,00	3,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	7,69%	16,67%	4,55%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	2,00	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00
	%	13,33%	7,69%	5,56%	4,55%	0,00%	7,69%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	0,00	1,00	2,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	5,56%	9,09%	9,09%	7,69%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	4,00	0,00	2,00	1,00	3,00
	%	6,67%	30,77%	0,00%	9,09%	9,09%	23,08%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4,00	3,00	5,00	7,00	7,00	6,00
	%	26,67%	23,08%	27,78%	31,82%	63,64%	46,15%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

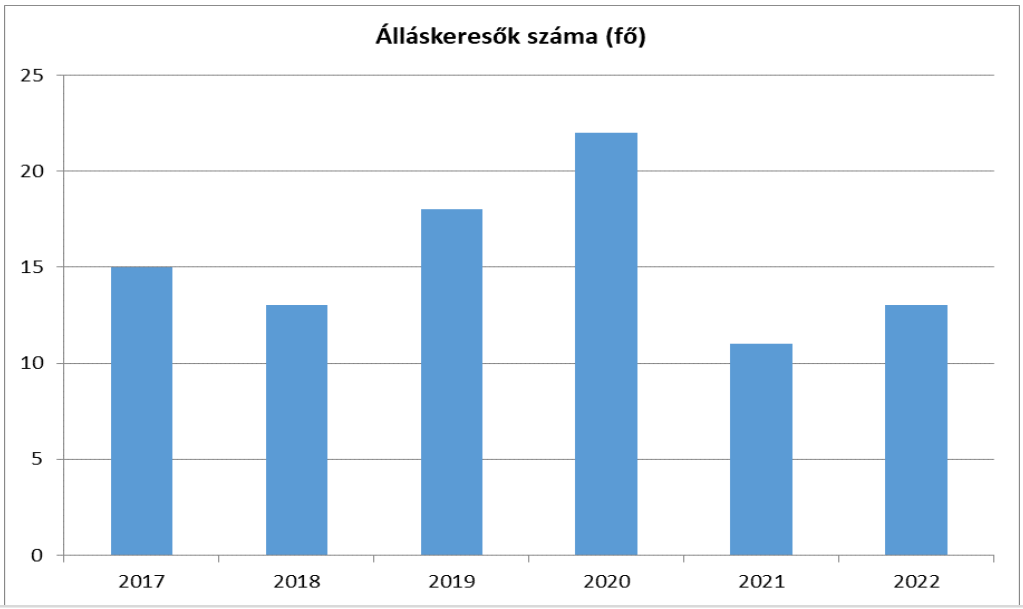

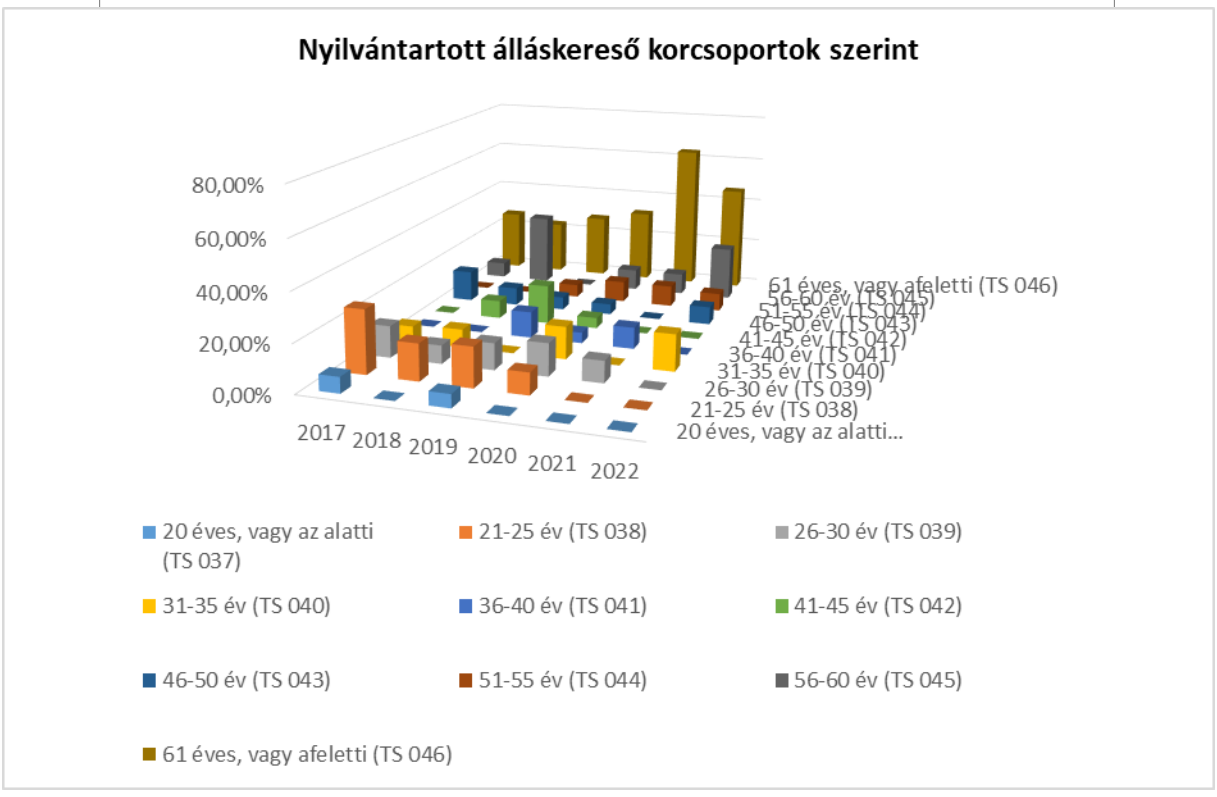

Az álláskeresők arányát a településen lakónépességének 15-64 éves korosztályához viszonyítottuk. Az adatokból látható, hogy az álláskeresők száma a 2017-os bázisévhez képest csökkent. 2017-ban 15 regisztrált álláskeresőt tartottak nyilván a településen. Ez a szám 2022-ben 13 főre csökkent.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2017	26,67	75,00
2018	23,08	66,67
2019	27,78	60,00
2020	36,36	62,50
2021	63,64	57,14
2022	69,23	66,67

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

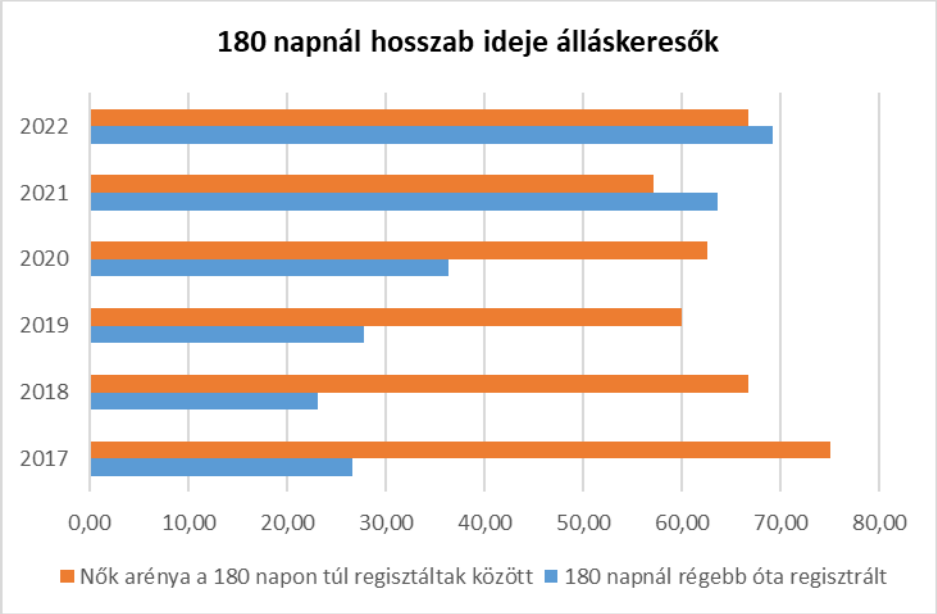

A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek arányát a nyilvántartott álláskeresők körében vizsgáltuk. A település adatai azt mutatják, hogy a vizsgált időszakban magas volt azok aránya, akik 180 napon túl nem találtak munkát. Az is jól látható az adatokból, hogy ez a probléma elsősorban a nőket érinti.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	15	0	0,00%	6	40,00%	9	60,00%
2018	13	0	0,00%	5	38,46%	8	61,54%
2019	18	0	0,00%	5	27,78%	13	72,22%
2020	22	1	4,55%	4	18,18%	17	77,27%
2021	11	1	9,09%	4	36,36%	6	54,55%
2022	13	1	7,69%	3	23,08%	9	69,23%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

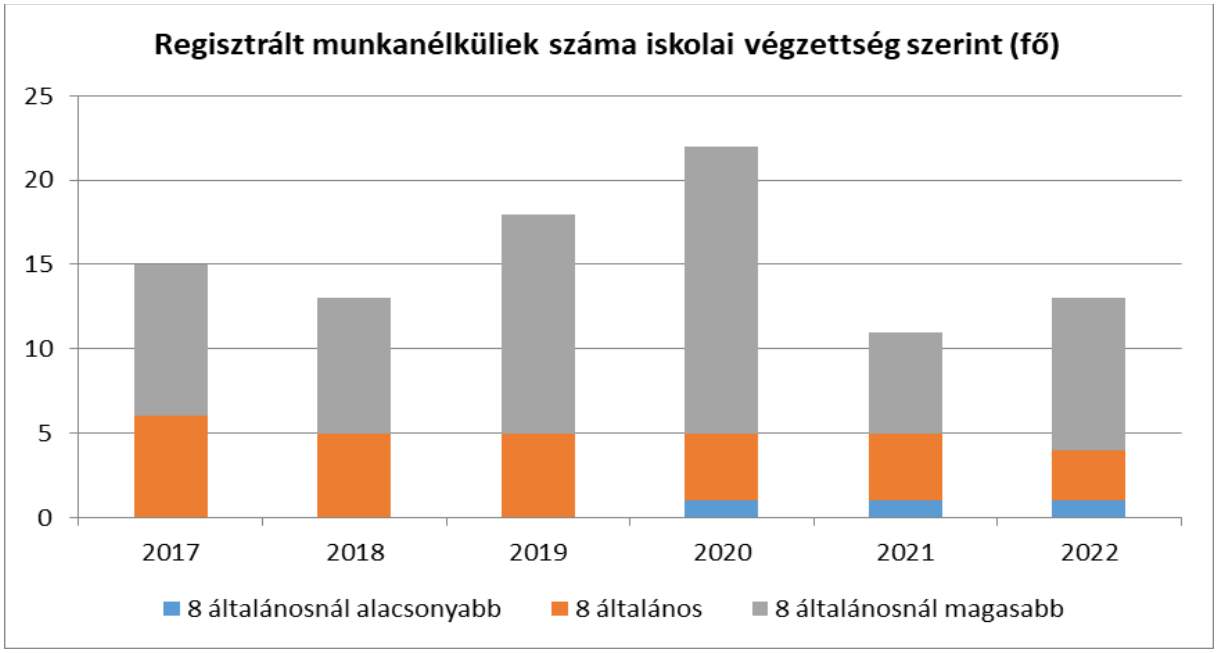

A diagram és a táblázat alapján megállapítható, hogy a munkanélküliség nem köthető egyértelműen az alacsony iskolázottsághoz. Napjainkban az általános iskolát végzettek körében jellemzően mindenki tovább tanul valamilyen középiskolában. A továbbtanulás elsősorban Győr és Csorna középiskoláiban történik. Az általános iskola elvégzése után a diákok általában szakközépiskolába vagy szakgimnáziumba jelentkeznek. A nem kielégítő iskolázottság gátat szab az aktív népesség elhelyezkedése elé a munkaerőpiacon, összességében alacsony jövedelmi szinttel, esetenként szegénységgel, társadalmi kirekesztettséggel párosul.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitika		
Év	**Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma** (TS 050)	**Közfoglalkoztatottak száma** (TS 055)
	Fő	**(éves átlag - fő)**
2017	8	4
2018	5	4
2019	6	3
2020	19	4
2021	6	4
2022	4	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

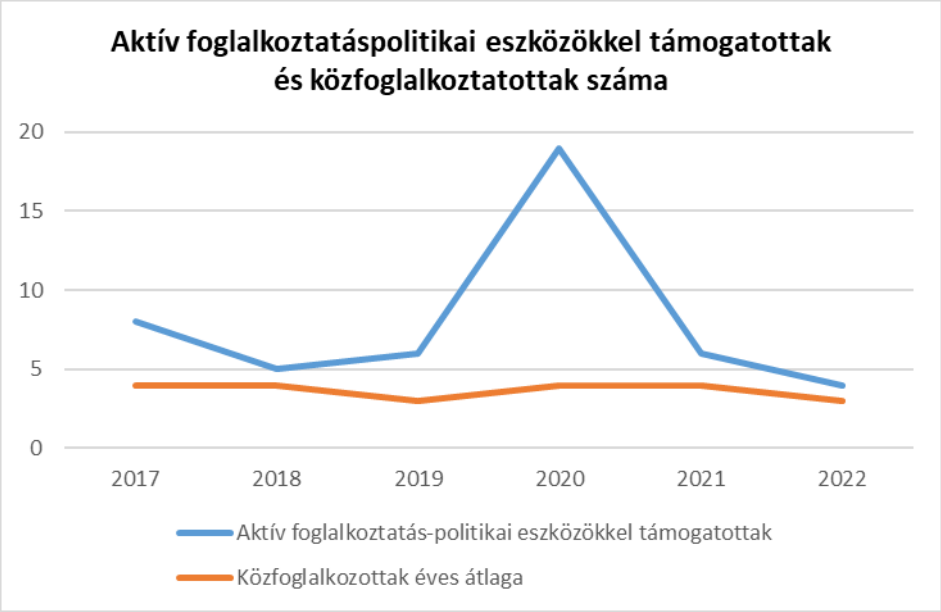

A közfoglalkoztatás keretein belül az elmúlt években csupán néhány főt foglalkoztattak, ami az aktív korúak elenyésző hányadát érintette. Ők többnyire a közterületek rendbe tételében vettek részt. Az elmúlt években a közfoglalkoztatásban alkalmazottak között nem volt roma származású személy. Ez nem a hátrányos megkülönböztetésnek az eredménye, hanem annak tudható be, hogy a településen élő romák száma elenyésző. A közfoglalkoztatás, mint foglakoztatási forma lehetőség a munkanélküliek számára, de nem tudja pótolni a hiányzó munkalehetőségeket.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok

Enese lakosságának a foglalkoztatáshoz való hozzáférése minden szempontból biztosított. A közlekedés a megyeszékhelyre, Győrbe, illetve Csornára jónak mondható, autóbusz és vonat is közlekedik mindkét településre. A nagyobb cégek saját járatokat biztosítanak dolgozóik számára a munkába járáshoz. Az információáramlás jelentősen javult az elmúlt évek során a munkát kereső és a munkát biztosítók közt, az információáramlás csatornáinak bővülésének, fejlődésének köszönhetően.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	**Nyilvántartott álláskeresők száma** (TS 052)	**Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma** (TS 053)
	Fő	**Fő**
2017	15	2
2018	13	1
2019	18	0
2020	22	1
2021	11	0
2022	13	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

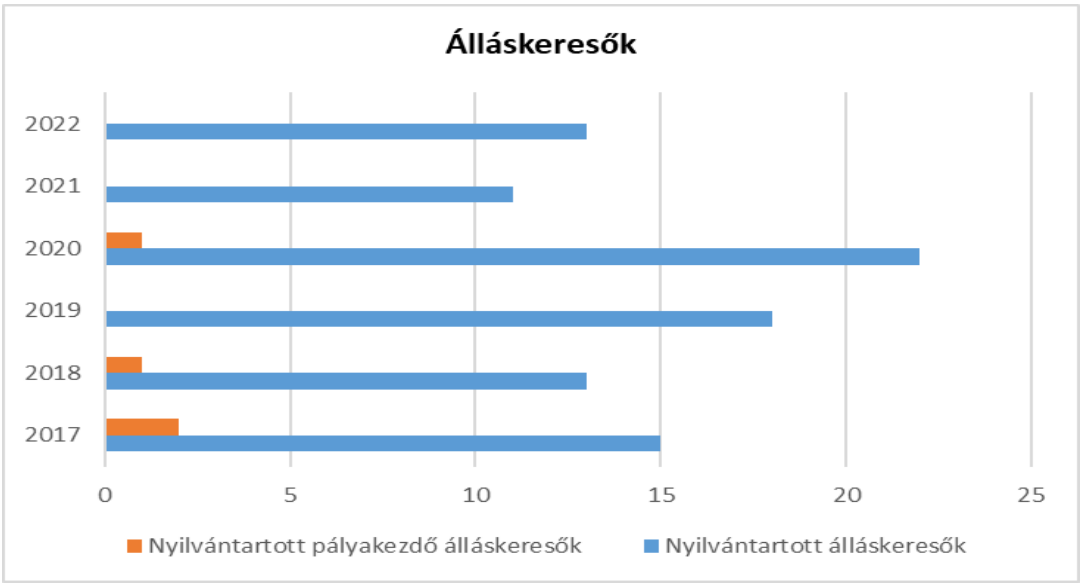

A Járási Munkaügyi Kirendeltség szervezésében működnek olyan programok, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésüket. Helyben ilyen jellegű programok nincsenek.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

Az aktív korú népesség munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások, valamint programok hiányoznak a településen. A vonzásközpontban (Győr) a munkaügyi központ által kínált programok, szolgáltatások nyújtanak lehetőséget a felnőttek számára a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeinek javítására.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben nem foglalkoztat romákat és mélyszegénységben élőket. Ez abból is adódik, hogy ezeknek az embereknek nincs megfelelő iskolai végzettségük az adott álláshely betöltéséhez, valamint a településen nem élnek roma származású személyek.

Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők.[2] A mélyszegénységgel sújtottak közé azokat sorolják, akiknek különösen alacsony, a medián jövedelmek 40%-a alatti a jövedelme.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedték el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést eddigi életútjuk során. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.[3] A foglakoztatás területén hátrányos megkülönböztetés a településen nem tapasztalható.

---

[2] Ennek megfelelően a szegénységben élő, meghatározásánál a háztartások összes nettó jövedelmét kell figyelembe venni úgy, hogy minden egyes háztartástag munkából, társadalmi juttatásból, illetve vagyonból származó jövedelmét összegezni kell, majd csökkenteni szükséges a fizetendő adókkal és járulékokkal.

[3] http://www.egyenlobanasmod.hu/tanulmanyok/hu/Foglalkozasi_Tardos_Katalin.pdf

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőség

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének számos lehetősége van napjainkban. Településünkön nincs az ilyen ismeretek elsajátítását segítő program.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	15	1,23%	8	53,33%
2018	13	1,07%	11	84,62%
2019	18	1,48%	12	66,67%
2020	22	1,85%	15	68,18%
2021	11	0,91%	11	100,00%
2022	13	1,11%	10	76,92%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

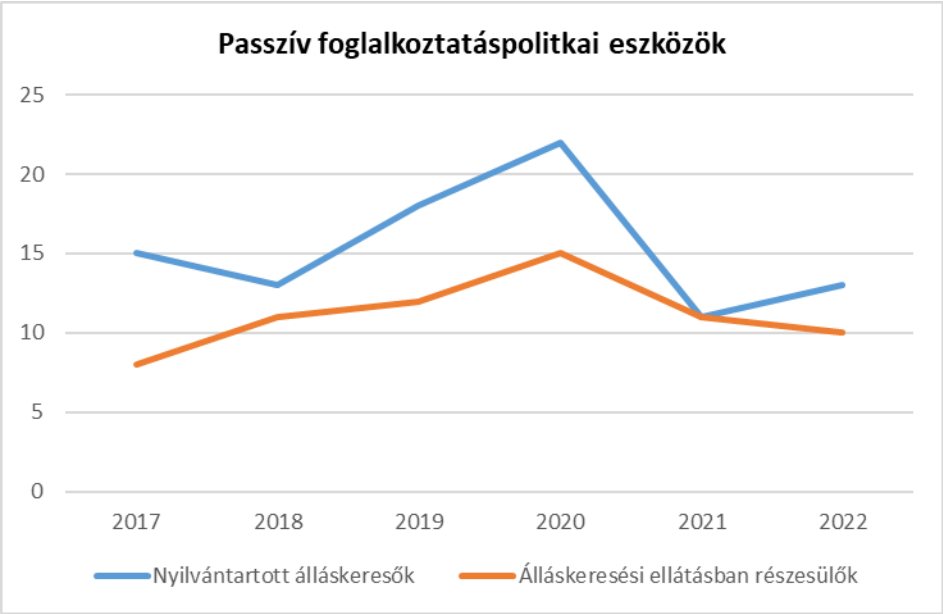

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	1	6,67%	1	5,00%	9	60,00%
2018	0	0,00%	0	2,00%	11	84,62%
2019	2	11,11%	1	5,00%	14	77,78%
2020	0	0,00%	1	5,45%	15	68,18%
2021	0	0,00%	0	0,73%	11	100,00%
2022	0	0,00%	0	0,00%	10	76,92%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

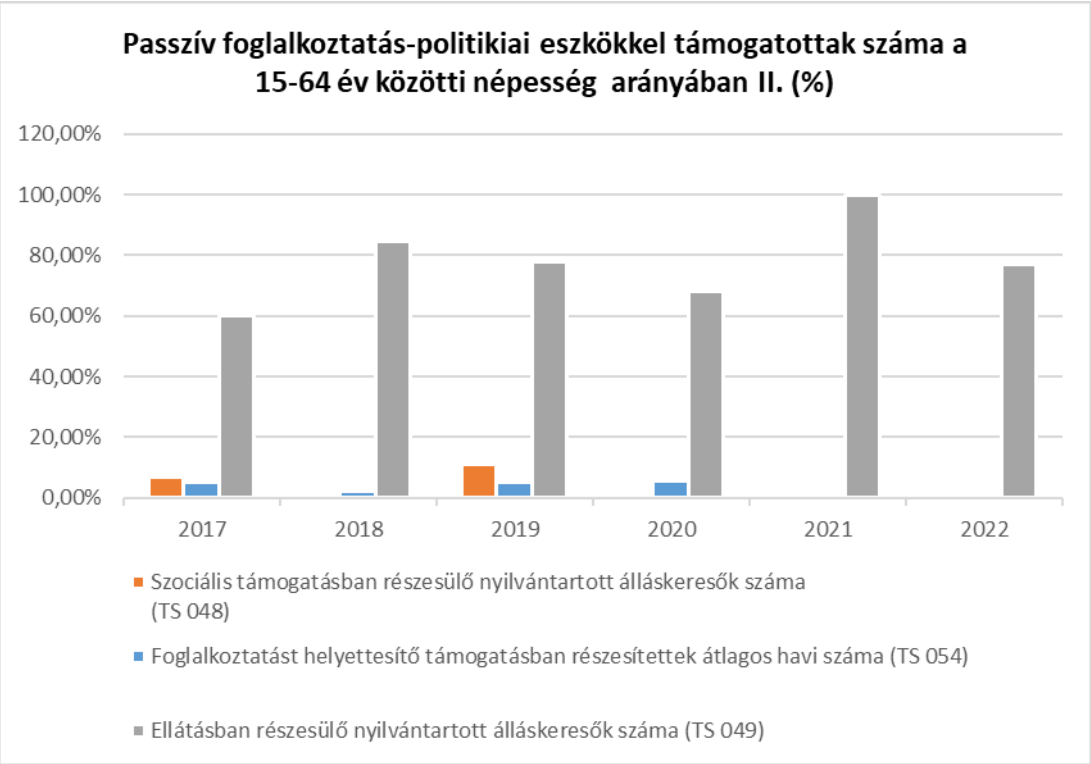

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	**Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma** (TS 056)
	fő
2017	1
2018	2
2019	2
2020	1

2021	1
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	**Lakásállomány (db)** (TS 073)	**Épített lakások száma** (TSv 077)	**Épített lakások száma 1000 lakásra** (TS 078)	**1-2 szobás lakások aránya** (TS 076)	**A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 074)	**A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya** (TS 075)
	db	**db**	**db**	**%**	**%**	**%**
2017	623	5	8,03	27,13	93,58	98,23

2018	625	3	4,80	26,88	94,72	98,88
2019	629	5	7,95	26,55	95,23	99,68
2020	644	15	23,29	26,09	94,10	98,14
2021	652	8	12,27	25,77	94,33	98,93
2022	646	6	9,29	18,11	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

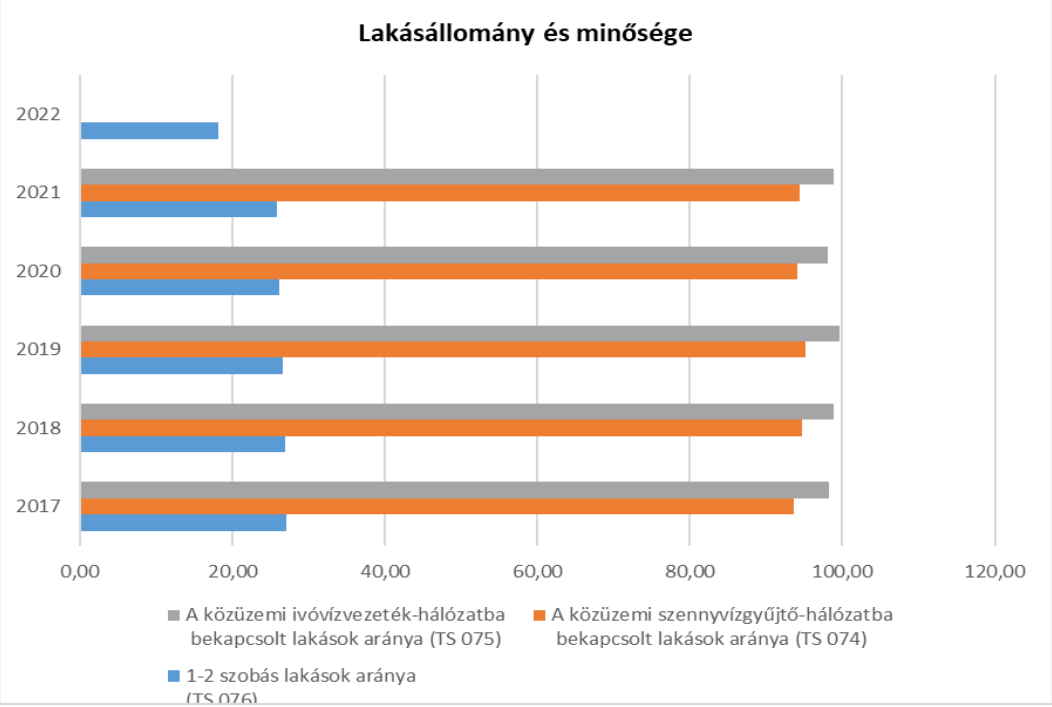

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	623	0	0		0		0
2018	625	0	0		0		0
2019	629	0	0		0		0
2020	644	0	0		0		0
2021	652	0	0		0		0
2022	646	0	0		0		0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Szociális lakásállomány a településen nincs, de az Önkormányzat bármilyen elemi kár esetén képes 1-1 család elhelyezéséről gondoskodni.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincsenek egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok az önkormányzat kezelésében.

***d)* elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság**

Veszélyeztetett lakhatási helyzetbe került személy, illetve hajléktalan személy nincs a településen.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	**Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)** (TS 136)	**Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma** (TS 137)
	Fő	**Fő**
2017	54	0
2018	70	0
2019	55	0
2020	62	0
2021	64	0
2022	61	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

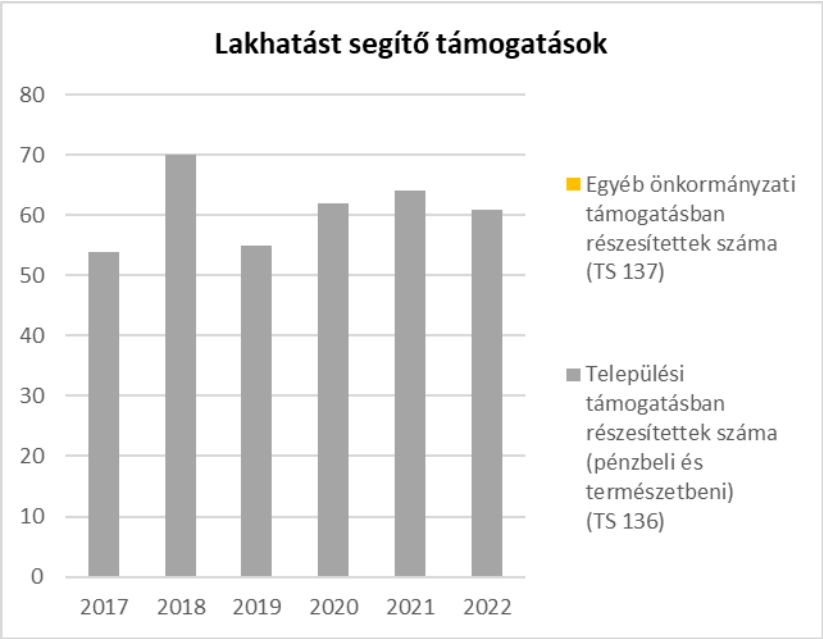

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, illetve a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek számára. Enese Község Önkormányzat Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. III. törvény 132. § (4) bekezdés g) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi XLXXXIX. törvény 23. § (5) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva szabályozza a a szociális rászorultság alapján nyújtandó települési támogatásokat. ***Enese Község Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2023. (VII.25.) önkormányzati rendelete szabályozza*** a szociális rászorultság alapján nyújtandó települési támogatásokat.

f) eladósodottság

Arról, hogy szám szerint hány háztartás küzd súlyos adósságproblémákkal, és ennek kapcsán hány háztartás rendelkezik közüzemi tartozással, pontos adattal nem rendelkezünk. Adósságcsökkentési támogatást nem szolgáltat az Önkormányzat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Péterháza puszta

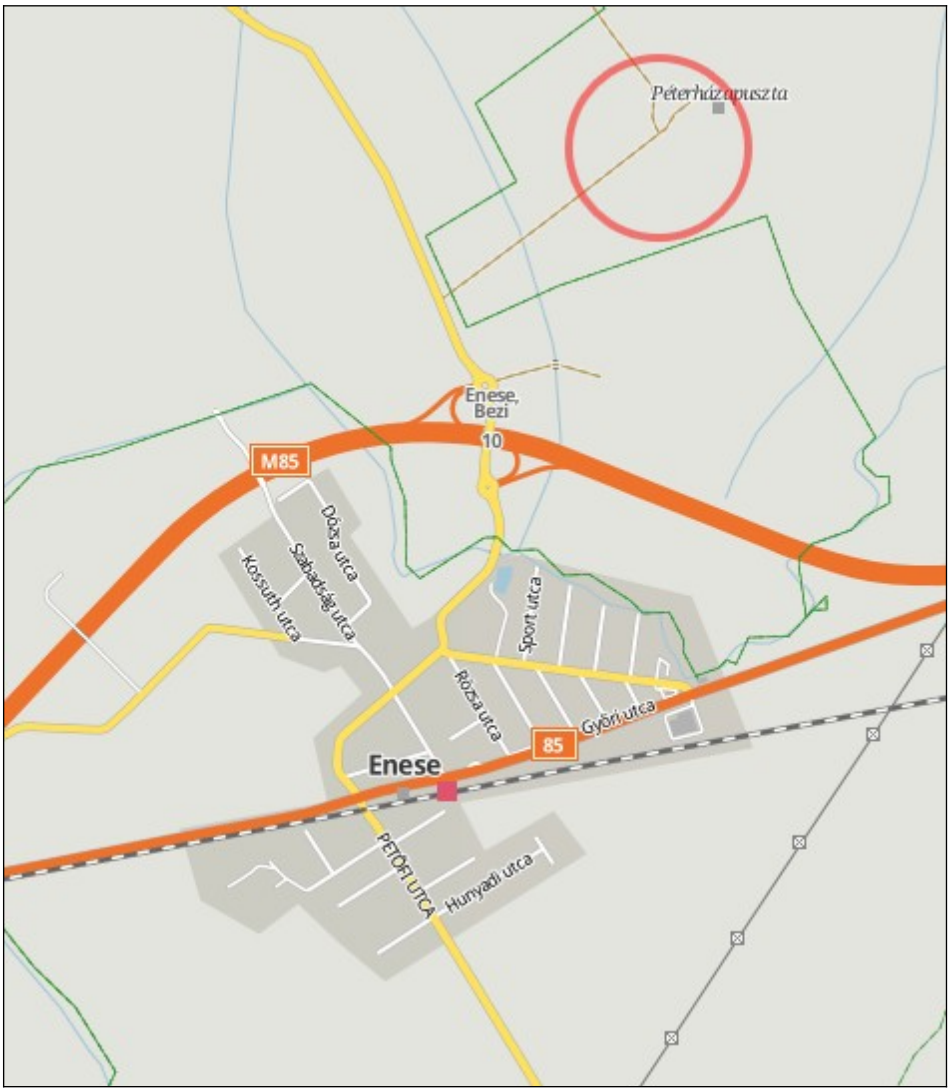

Forrás: www.utcakereseo.hu

Enese községhez közigazgatásilag egy külterület, Péterháza puszta tartozik. Az itteni kúriát a pusztát megalapító sziklóssi Szabó /IV./ Péter emeltette 1846-ban késő klasszicista stílusban. A II. világháború után az államosított kúriában iskolát és szolgálati lakásokat helyeztek el. Később az Ikrényi Állami Gazdaság tulajdonában került az épület. Péterháza pusztát az 1960-as években csatolták át Bezitől Eneséhez. A kúriát az 1980-as évek végén lebontották, pincéjét a törmelékkel betemették, falainak építőanyagából új házakat emeltek. Ma majorként működik.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A kérdés nem releváns, telepszerű településrész vagy szegregátum nincs a településen.

a) **a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői)**

A kérdés nem releváns, telepszerű településrész vagy szegregátum nincs a településen.

b) **a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya**

A kérdés nem releváns, telepszerű településrész vagy szegregátum nincs a településen.

c) **a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.**

A kérdés nem releváns, telepszerű településrész vagy szegregátum nincs a településen.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat kötelezően ellátandó feladatait az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény szabályozza. A beteg lakóhelyén, illetve annak közelében biztosítani kell a választás alapján igénybe vehető, hosszútávú személyes kapcsolaton alapuló, kortól, nemtől, betegségtől függetlenül működő folyamatos egészségügyi ellátást.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és	Csak felnőttek	A házi	Gyógyszertárak és	Közgyógyellátási	Ápolási díj,

	gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	**részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma** (TS 106)	**gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma** (TS 108)	**fiókgyógyszertárak száma** (TS 110)	**igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)** (TS 133)	**alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma** (TS 135)
	db	**db**	**db**	**db**	**Fő**	**Fő**
2017	1	0	0	1	18	6,73
2018	1	0	0	1	19	6,16
2019	1	0	0	1	23	3,13
2020	1	0	0	0	22	3,95
2021	1	0	0	0	16	4,67
2022	1	0	0	0	20	4,55

Forrás: TeIR, KSHTstar

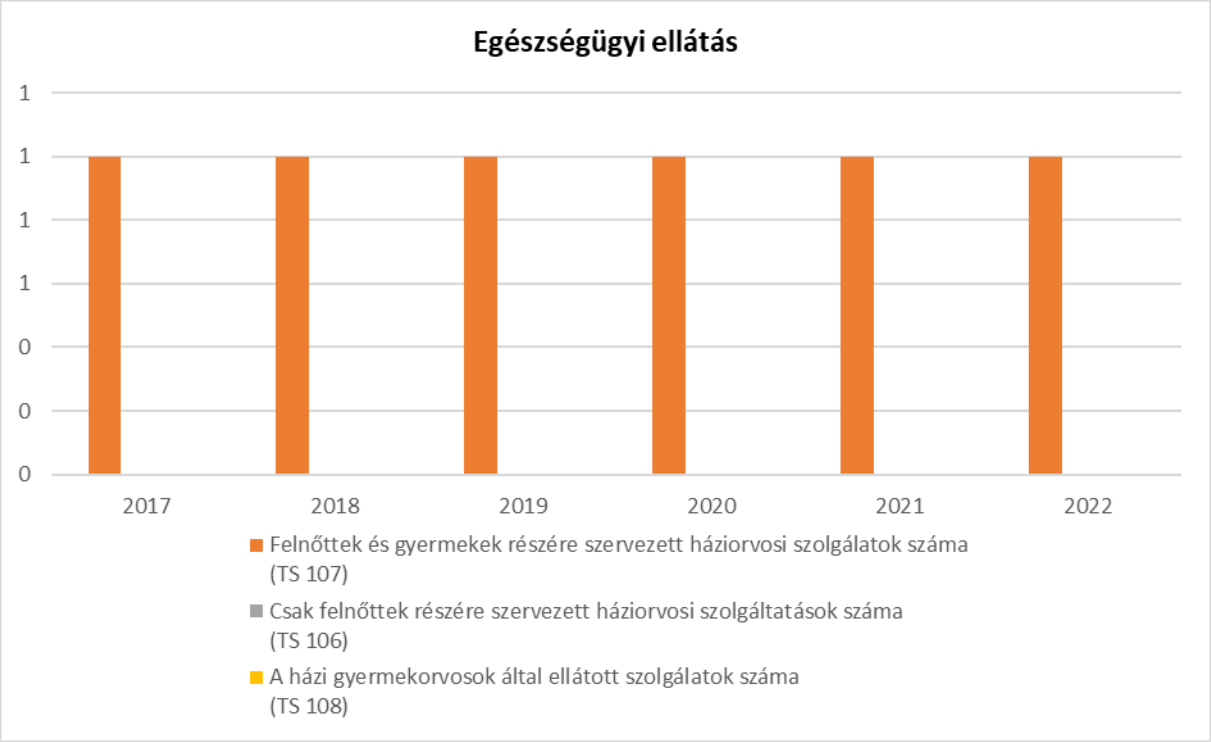

Enese Község Önkormányzata a 2015. évi CXXIII. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében gondoskodik: a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

Enese község Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy háziorvosi (felnőtteket és gyerekeket ellátó vegyes) körzetet alkot. Kóny, Enese, Markotabödöge községek Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy fogorvosi alapellátási körzetet alkot. A fogorvosi körzet székhelye: Kóny. Enese és Fehértó községek Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy védőnői körzetet alkot. A védőnői körzet székhelye: Enese. Az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi

gyermekorvosi ügyeleti ellátást az Önkormányzat feladat-ellátási szerződés keretében látja el a Győr környéki felnőtt és gyermek háziorvosi ügyelet útján. Az ügyeleti ellátás székhelye: 9024 Győr, Dembinszky utca 29. Az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátást - az Önkormányzat feladat-ellátási szerződés keretében látja el az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr útján. Az ügyeleti ellátás székhelye: 9026 Győr, Kálóczy tér 9-11. Az iskola-egészségügyi ellátás a háziorvos és védőnő együttes szolgáltatásából áll, melyet az Önkormányzat az enesei orvosi rendelőben biztosít.

Forrás: *Enese Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2016. (XI.08.) önkormányzati rendelete az egészségügyi alapellátások körzeteinek megállapításáról*

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A védőnői szolgálat által biztosított kora gyermekkori szűrésekhez valamennyi, a településen tartózkodó gyermek hozzáfér, mindenki számára biztosított. A védőnői státuszfelmérés egyik részét a testméretek, a testi fejlődés és motoros képességek, az érzékszervek, az érzékelés, az észlelés, a látás vizsgálata jelenti. Hallásvizsgálatokat 3 éves korban ún. Barr-féle játékaudiometriával, 5 éves korban szűrő audiométerrel végzik. A további vizsgálatok az adaptív gondolkodás, a kommunikáció, a nyelvi képességek, a szocializáció, az énfejlődés, az önkiszolgálás felmérését jelentik. 3 és 6 éves kor között évente kötelező vérnyomásmérés elvégzése is.

A gyermekorvos teljes fizikális vizsgálatot végez, külön hangsúlyt fektetve a neurológiai, mozgásszervi eltérésekre, illetve fiúknál a herék és a fityma vizsgálatára. Amennyiben valamelyik vizsgálat alkalmával fejlődési zavar gyanúja merül fel, 15 hónapos és 2,5 éves korban kiegészítő státuszvizsgálat történik.

6 éves életkor az iskolaérettség kora. Általában az óvodákban elvégzik az ehhez szükséges felméréseket. Ha ez nem történik meg, és kétséges az iskolaérettség, akkor a Pedagógiai Szakszolgálathoz, vagy az illetékes Nevelési Tanácsadóhoz lehet fordulni. 7 éves korban azoknak a gyermekeknek a kiegészítő vizsgálata történik, akik még nem kezdték meg iskolai tanulmányaikat.

Az iskolai szűrések 2 évente történnek a nevelési-oktatási intézményekben. A védőnő az általános testméreteken kívül meghatározza a gyermek a tápláltsági, fejlettségi állapotát, illetve a serdülőkorban a nemi fejlődés stádiumát. További célja a pszichés, motoros, szociális fejlődés és magatartásproblémák feltárása. Kiemelten fontos a mozgásszervi vizsgálat, így a láb statikai eltéréseinek (pl. lúdtalp), és a gerinc rendellenességeinek (pl. gerincferdülés) vizsgálata, a vérnyomásmérés, illetve a caries szűrés. 2 évente látás– és hallás vizsgálat történik, előbbi 11 éves korban a színlátás ellenőrzésével egészül ki. Golyvaszűrés céljából a pajzsmirigy tapintásos vizsgálatát szintén 11 éves korban végzik. Ebben a korosztályban lényeges az esetleges életmódbeli rizikótényezők (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás), illetve a szexuális aktivitás felmérése is.

Az orvosi fizikális vizsgálat mellett fontos az egyéni és családi kórelőzmény ismételt felvétele. A fő feladat a fentiek alapján a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése és jelzése a családorvos felé, aki szükség esetén egyéb szakorvosi ellátásra irányítja a pácienseket (pl. ortopédia, szemészet, sebészet). 16 éves korban záró egészségügyi vizsgálat történik, amely a fentiek mellett tápláltsági állapot, szív- és érrendszeri állapot felmérését jelenti.
Kötelező népegészségügyi szűrések már nincsenek. Nincs kimutatás arról, hogy az ingyenes szűrővizsgálatokat a lakosság milyen arányban veszi igénybe.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő ellátásokhoz a védőnő és az óvodapedagógusok segítségével a rászorulók hozzáférnek, a helyi védőnők megkeresik a megfelelő intézményt, és időpontot egyeztetnek. A fejlesztést segítő szakembereket a Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Győri Tagintézménye biztosítja. A fejlesztés logopédus, fejlesztő pedagógus és pszichológus bevonásával valósul meg.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat által biztosított közétkeztetés megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Enesén egy sportegyesület működik. A legtöbb embert megmozgató egyesület az Enese SC, amelynek felnőtt és ifjúsági csapata is van. 2017-ben önerőből megújult az egyesület öltözője. 2018-ban MLSZ támogatásából, illetve önerőből egy új eredményjelző tábla került kiépítésre. A szurkolók 70 fős lelátóról drukkolhatnak a csapatoknak. Az utóbbi évek TAO pályázatainak köszönhetően az egyéb tárgyi feltételek is jobbak lettek! A Bozsik programban négy korosztállyal képviselteti magát az egyesület: U7-U9-U11-es korosztállyal.
Az Enesei Horgász Egyesület célja az egyesület tagjai szabadidejének hasznos eltöltése, az Enese község határában található horgásztónak rendben tartása, horgászatra alkalmassá tétele, illetőleg alkalmasságának folyamatos fenntartása, a tömeg- illetőleg a szabadidős sport kulturált keretek között történő eltöltése.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A települési önkormányzatok a szociális szolgáltatásokat társulás útján is biztosíthatják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Enese Község Önkormányzata a személyes gondoskodás körébe a szociális alapszolgáltatások közül szociális étkeztetést, házi segítségnyújtást és családsegítést biztosít. A családsegítést a kónyi Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatán keresztül látja el. A családsegítő kedden és csütörtökön tart ügyfélfogadást a településen.

A szociális étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjuk részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Házi segítségnyújtás keretében kell gondoskodni azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak. Azokról a pszichiátriai betegekről, fogyatékos személyekről, valamint szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek. És azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik ezt az ellátási formát igénylik.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

g) drogprevenciós szolgáltatások

Kimondottan a település nem nyújt ilyen jellegű szolgálatást.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatás nyújtásakor nem volt példa hátrányos megkülönböztetésre, a település valamennyi lakosa egyenlő eséllyel veheti igénybe a szolgáltatásokat.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pozitív diszkrimináció az alacsony jövedelmű rétegre vonatkozik, ők vehetik igénybe a pénzbeli és természetbeni ellátásokat.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	**Sportcsarnok, sportpálya léte** (TS 103)	**A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma** (TS 104)	**Közművelődési intézmények száma** (TS 105)
db	**van/nincs**	**db**	**db**
1	nem	1 008	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, az oktatási, szociális intézmények, a templomok, a civil szervezetek, a sportegyesületek, az azonos érdekekre, érdeklődésre létrejött szerveződések és folytathatnánk a sort.

Nagyon erős a vallás közösségépítő és szervező ereje. Enesén két vallási felekezet – katolikus és evangélikus – rendelkezik templommal. Mellettük fontos szerepet játszanak a civil szervezetek, a helyi önkormányzat és az általuk szervezett programok, rendezvények igen népszerűek. Enesén megrendezett kulturális események, rendezvények: emlékezés az 1848/49. évi forradalomra és szabadságharcra, tavaszköszöntő, Majális és Virágmajális, hősök napi megemlékezés, Pünkösdi búcsú, emlékezés az 1956. évi forradalomra és szabadságharcra, idősek napi megemlékezés és adventi programok.

A civil szervezetek közül kiemelhető az Enesei Faluszépítő és Hagyományőrző Egyesület, az Enesei Foltvarrók Klubja, az Enesei Önkéntes Tűzoltó és Polgárőr Egyesület, az Enese Sport Club, az Enesei Horgász Egyesület, valamint a Borostyán Nyugdíjas Klub.

A közösségi élet jelentős fórumai a falusi rendezvények, a közmeghallgatások, illetve a település internetes honlapja is lehetőséget ad a települést érintő ügyek megvitatására.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat. A községi önkormányzat nem működtet olyan panaszkezelési eljárásokat, amelyek a településen a romák elleni diszkrimináció eseteinek feltárását és a jogsértések elszenvedőinek számára jóvátételt biztosítanak. Az önkormányzat kommunikációjában tudatosan fellép a helyi társadalom esetleges előítéletességével, cigányellenességével szemben. Az önkormányzat és intézményei ellen nem született a romákkal, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel szembeni diszkrimináció miatt jogerős elmarasztaló bírósági ítélet vagy hatósági határozat.

A közpolitika helyi képviselői, döntéshozói megnyilvánulásaikkal elősegítik a kisebbségeket védő alkotmányos értékek érvényesülését és a társadalmi szolidaritást, ösztönzik a többség és a romák közötti hatékony együttműködést. A helyi sajtótermékekben, egyéb médiákban megjelenő cikkek megfelelnek az előítélet-mentességgel kapcsolatos elvárásoknak.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

A település lakosai közül többen vállalnak önkéntes munkát mind rendezvényeken, mind prevenciós jelleggel. Az itt élő emberek baleset, elemi kár esetén összefognak, segítik a bajba jutott embereket.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

A kérdés nem releváns, a községben nincs nemzetiségi önkormányzat, ezért nem rendelkezünk olyan jellegű programokkal, amelyek kimondottan a nemzetiségek részére szólnak.

e) helyi lakossági önszerveződések

Településünkön több civil szervezet működik:

- Borostyán Nyugdíjas Klub
- Enese Sport Club
- Enesei Önkéntes Tűzoltó és Polgárőr Egyesület
- Enesei Horgász Egyesület

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A kérdés nem releváns, a községben nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
Nincs kimutatás arról, hogy az ingyenes szűrővizsgálatokat a lakosság milyen arányban veszi igénybe. A szegénységben élők térítéses egészségügyi szűrővizsgálatot nem tudja megfizetni. A térítéses választható védőoltásokat nem éri el a szegényebb réteg.	• ingyenes szűrővizsgálatok, ajánlott védőoltások biztosítása – a célcsoport szervezett bevonása, szemléletformálás – pályázati és önkormányzati források bevonásával • pályázati forrásból a választható védőoltások finanszírozása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Már születésünk s talán fogantatásunk pillanatától esélyegyenlőtlenség állhat fenn, hiszen nem mindegy, hogy milyen családba születünk, hazánk keleti vagy nyugati térségében, tanyán, kis vagy nagy településen, kisvárosban, avagy nagyvárosban. Az esélyegyenlőségre ebben a helyzetben is törekedni kell, tehát a cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, rendelkezzen a kellő információval, tisztában legyen vele, hol érdeklődhet, tudja, milyen ellátások illetik meg, van-e választási lehetősége. Az ellátásokat hol igényelheti és az igénylésnek mi a módja! Az utóbbi években született szociális vonatkozású jogszabályokban megvalósult a jogalkotó azon törekvése, hogy az irányelveknek megfelelő, az egyenlő esélyeket biztosító jogszabályok szülessenek.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	**Nők**	**Összesen** (TS 003)	**Férfiak** (TS 005)	**Nők** (TS 007)
	Fő	**Fő**	**Fő**	**%**	**%**
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	883	928	1811	48,76%	51,24%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			59	3,26%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	153	157	310	8,45%	8,67%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	27	17	44	1,49%	0,94%

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	1	n.a.
2018	1	n.a.
2019	1	2
2020	0	2
2021	0	0
2022	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

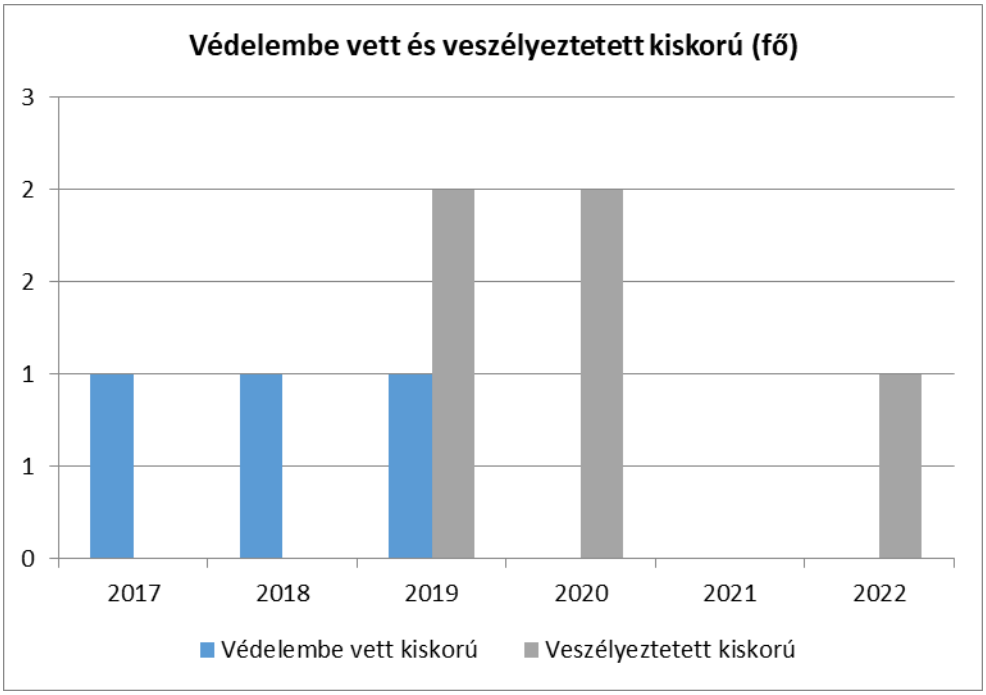

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében

kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Enese községben nem releváns a probléma.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	**Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma** (TS 111)
	Fő
2017	11
2018	12
2019	9
2020	6
2021	5
2022	2

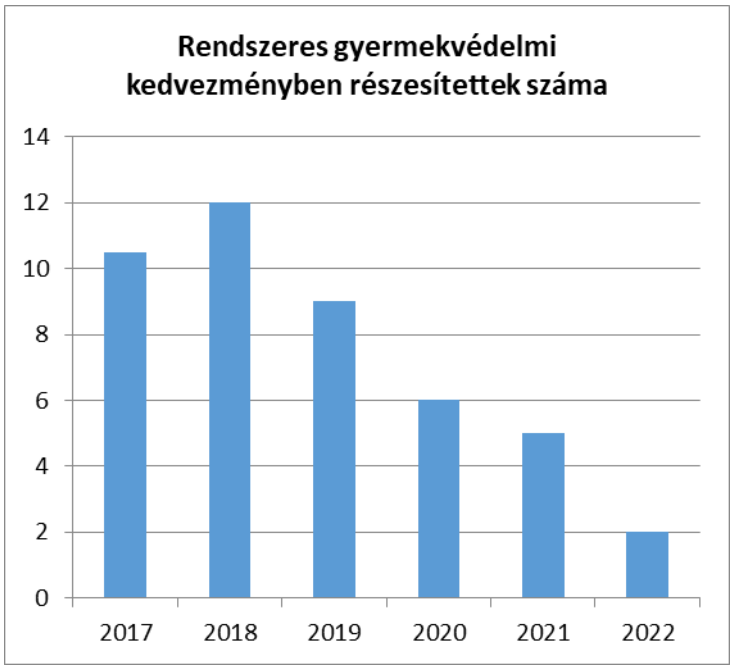

A pénzbeli és természetbeni gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások közül az önkormányzat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt biztosítja. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg. Az adatokból megállapítható a vizsgált időszakban jelentősen csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. 2017-ben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a szülők 11 gyermek után igényeltek.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete

Rendkívüli és kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az elmúlt időszakban nem került sor.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	6	3	9
2018	7	3	10
2019	6	3	9
2020	5	4	9
2021	4	4	8
2022	n.a.	n.a.	-

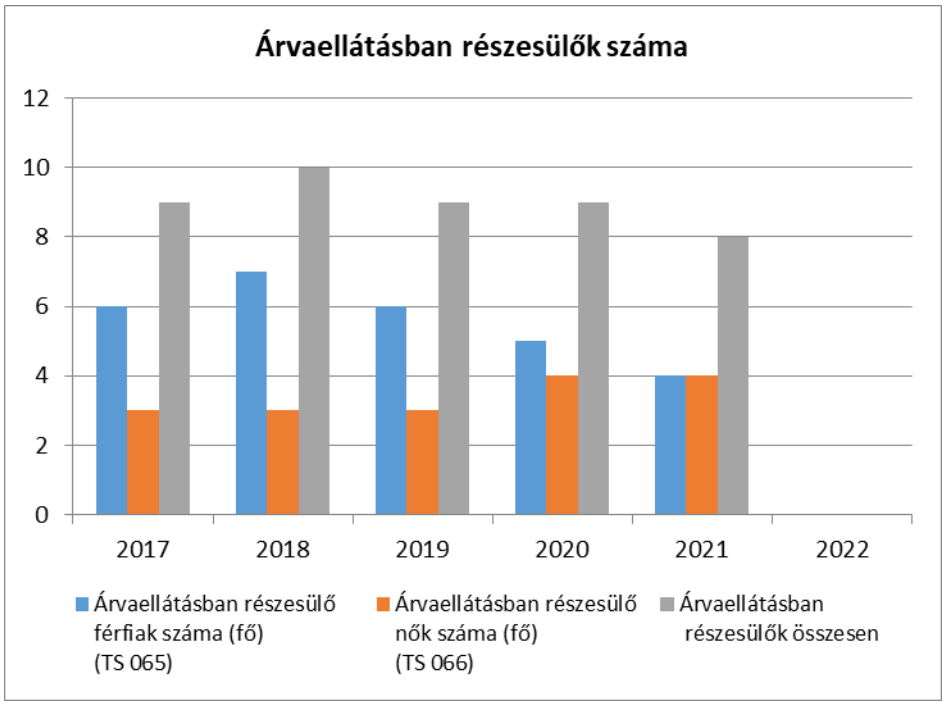

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. Az ingyenes tankönyvellátásban részesülők számának növekedését *„A nemzeti köznevelés tankönyvellátásról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény”* biztosítja. Ingyenes tankönyvtámogatást kell biztosítani a törvény vonatkozó paragrafusai szerint az 1-4. évfolyamokon, illetve felsőbb évfolyamokon rászorultsági alapon. A normatív kedvezményre való jogosultságot igazolásokkal kell bizonyítani a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanulók esetében (5-12. évfolyamon).

Normatív kedvezményre jogosult:

- a tartósan beteg tanuló
- a sajátos nevelési igényű tanuló
- a három vagy többgyermekes családban élő tanuló
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló
- nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő tanuló

Az ingyenes tankönyvellátás úgy jöhet létre, ha az iskola könyvtárán keresztül kapja meg a diák, vagyis kölcsönzi ki a tankönyvet. Ez azt jelenti, hogy a tankönyv csak az iskola tulajdona, a tanuló pedig azt használja. Ezeket a tankönyveket minden év végén vissza kell szolgáltatni az iskolának.
Ugyanakkor az állam kiterjesztette az ingyenes étkeztetésben részesülők körét mind az óvodákban, mind az általános iskolák 1-8 évfolyamán.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Nincs tudomásunk a településen élő, magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekről.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A kérdés nem releváns nincs ilyen gyermek a településen.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A kérdés nem releváns, szegregált településrész nincs a településen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Gyermekvédelmi törvény 2013. szeptember 1-től módosította a „hátrányos helyzet" meghatározását. Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek (fiatal felnőtt), aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba-fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba-fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba-fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szociális törvény. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az fenti *a)–c)* pontokban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások biztosítása a helyi önkormányzat feladata.

a) **védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)**

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

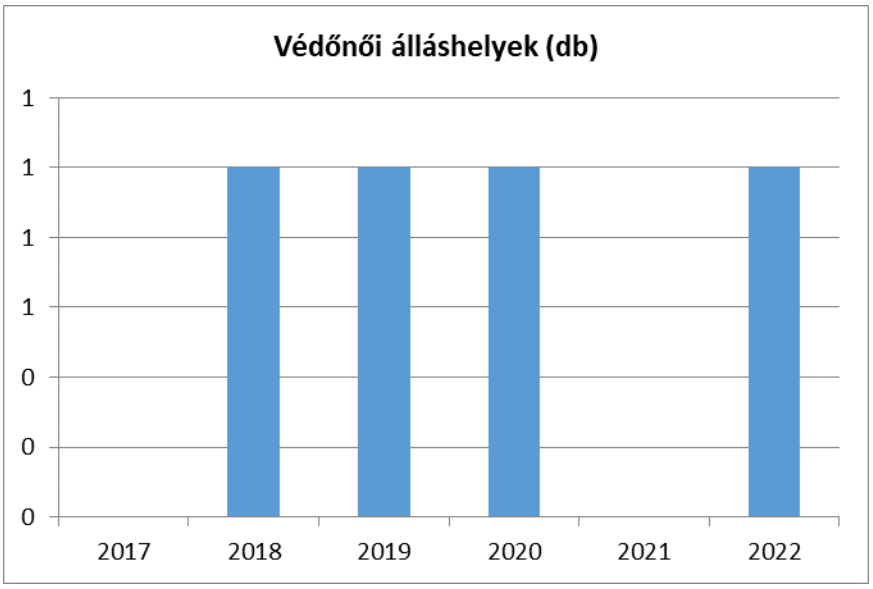

Enese és Fehértó községek Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy védőnői körzetet alkot. A védőnői körzet székhelye: Enese. A védőnői szolgálat egy védőnő alkalmazásával látja el 0-6 év közötti gyermekek gondozását a településen. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma a településen alacsony, bár Fehértó községben is ő látja el a gyermekek gondozását. 2017-ben a védőnő a két településen 162 gyermek (0-6 éves) gondozását végezte. Emellett a védőnő látja el az iskolavédőnői feladatokat is. 2017-ben az Enesei Általános Iskolában 215 tanulót látott el.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

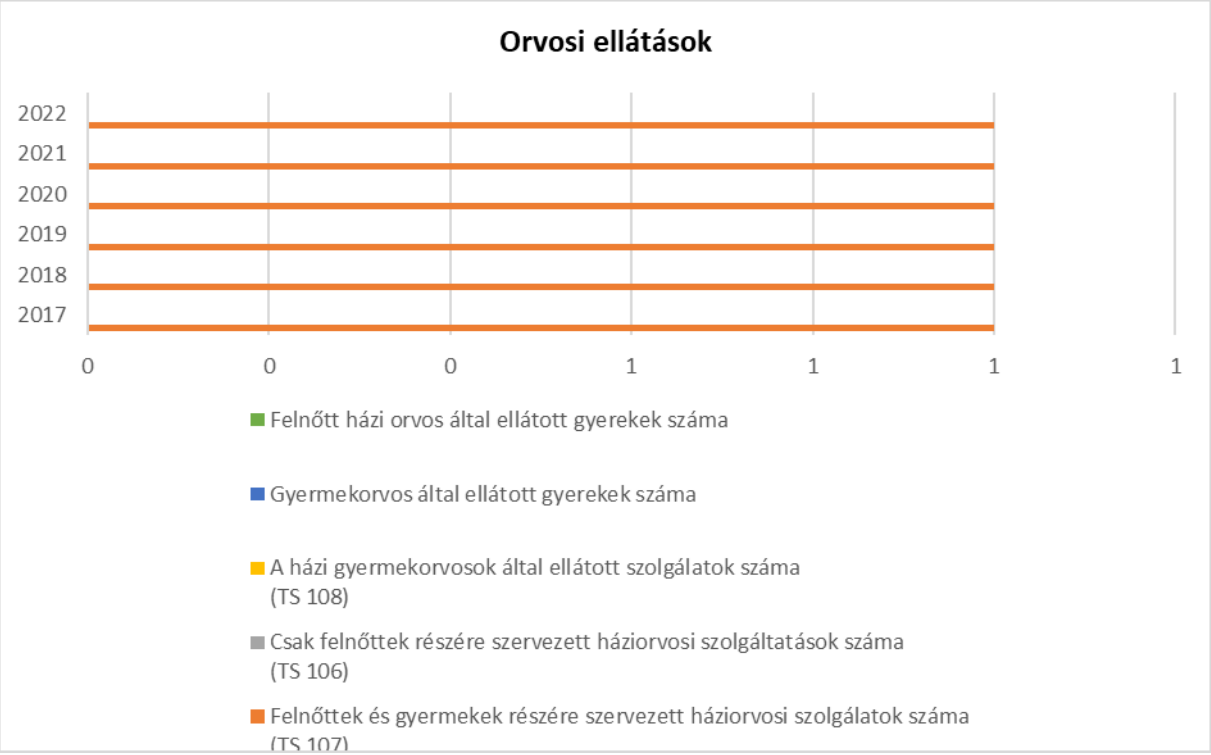

Enese Község Önkormányzata a 2015. évi CXXIII. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében gondoskodik: a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

Enese község Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy háziorvosi (felnőtteket és gyerekeket ellátó vegyes) körzetet alkot. Kóny, Enese, Markotabödöge községek Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy fogorvosi alapellátási körzetet alkot. A fogorvosi körzet székhelye: Kóny. Enese és Fehértó községek Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy védőnői körzetet alkot. A védőnői körzet székhelye: Enese. Az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi ügyeleti ellátást az Önkormányzat feladat-ellátási szerződés keretében látja el a Győr környéki felnőtt és gyermek háziorvosi ügyelet útján. Az ügyeleti ellátás székhelye: 9024 Győr, Dembinszky utca 29. Az alapellátáshoz kapcsolódó fogorvosi ügyeleti ellátást - az Önkormányzat feladat-ellátási szerződés keretében látja el az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr útján. Az ügyeleti ellátás székhelye: 9026 Győr, Kálóczy tér 9-11. Az iskola-egészségügyi ellátás a háziorvos és védőnő együttes szolgáltatásából áll, melyet az Önkormányzat az enesei orvosi rendelőben biztosít.

Forrás: *Enese Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2016. (XI.08.) önkormányzati rendelete az egészségügyi alapellátások körzeteinek megállapításáról*

c)0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

d) **gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások**

Az önkormányzat a kónyi Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálatán keresztül végzi tevékenységét. A gyermekjóléti szolgálat jelzőrendszert működtet, melynek hangsúlyos része a védőnő, háziorvos, óvoda, iskola, civil szervezetek, magánszemélyek. A településen a Gyermekjóléti Szolgálat hétfőn kedden (13-15 óra) és csütörtökön (9-12 óra) tart ügyfélfogadást a Kultúrház épületében.

e) **gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás**

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Enese községben családi bölcsődei ellátás van. 2010 októberében sok szülő várakozásának örömére megnyitott, akkor még Bóbita családi napközi. Az önkormányzat az intézmény részére az óvoda kastély épületének egyik termét biztosította. 2017. január 1-től jogszabályváltozás következtében az eddigi családi napközik megszűnnek. Az intézmény jelenleg a kónyi Csiribiri Családi Bölcsőde Hálózat szakmai irányítása alatt működik. A bölcsődében a férőhelyek száma 12 fő.

A 0-7 éves korú gyermekek speciális ellátása biztosított. Az óvoda nem rendelkezik gyógypedagógussal, de a fejlesztő ellátásokhoz a védőnő és az óvodapedagógusok segítségével a rászorulók hozzáférnek, a helyi védőnők megkeresik a megfelelő intézményt, és időpontot egyeztetnek. A fejlesztést segítő szakembereket a csornai Arany János Egységes Gyógypedagógiai

Módszertani Központ és Nevelési Tanácsadó biztosítja. A fejlesztés logopédus, fejlesztő pedagógus és pszichológus bevonásával valósul meg.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsödei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	7	7	0	0	0	0
2018	0	0	7	7	0	0	0	0
2019	0	0	7	7	0	0	0	0
2020	0	0	12	11	0	0	0	0
2021	0	0	12	10	0	0	0	0
2022	0	0	12	13	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem

Amennyiben az előzőekben röviden vázolt tevékenység nem vezet eredményre, a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tesz a gyermek védelembevételére. Ez azt jelenti, hogy a veszélyeztetettség indokait figyelembe véve a jegyző határozattal védelembe veszi a gyermeket és a probléma megoldása érdekében magatartási, szabályokat állapít meg – hatóságként – mind a gyermek, mind a szülő részére. Ennek érdekében tárgyalást tart, amelyre minden olyan érintettet meghív, aki a gyermek érdekében tevékenykedett, illetve tevékenykedhet. Amennyiben a védelembe vételi eljárás nem vezet eredményre, a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tehet a gyermek állami gondoskodásba vételére.
Tehát a gyermekek védelmének rendszere a legfiatalabb kortól kezdődően biztosított a védőnőkön keresztül, a gyermekjóléti szolgáltatás biztosításával, a település jelzőrendszerének működtetésével.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre

szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés céljáról, tartalmáról.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás az átmeneti gondozás keretében a Győr-Moson-Sopron Megyei Gyermekvédelmi Központ által működtetett gyermekotthonok, ahol krízishelyzet esetén azonnali ellátás biztosított. Az otthon meghatározza az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekek gondozási helyét. Megszervezi és működteti a nevelőszülői hálózatot, valamint nevelőszülőket képez. Előkészíti a gyermekek örökbefogadását, segíti és szakmailag ellenőrzi az egyéni gondozást, nevelést.

A Családsegítő Szolgálat rendelkezik országos befogadású Anyaotthonok címjegyzékével. Amennyiben szükséges lenne a kapcsolatfelvételben, elhelyezésben közreműködik. Legközelebb Győrben a Szt. Cirill Method Alapítvány Gyermek és Családok Átmeneti Otthonában és az EESZI Hajléktalanokat Segítő Szolgálatnál vehető igénybe a szolgáltatás.

Az anyaotthonok közül három található 50 km-es távolságon belül. Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik. A szolgáltatás a legközelebb Győrben (18 km) vehető igénybe. A megyeszékhelyen Szt. Cirill Method Alapítvány Gyermek és Családok Átmeneti Otthona, ahol 10 szobával rendelkezik és 28 fő befogadására alkalmas. Ugyancsak Győrben az EESZI Hajléktalanokat Segítő Szolgálat 15 szobában tud 47 főt ellátni. Mosonmagyaróváron (45 km) a Lehetőség Családoknak 2005 Alapítvány Családok Átmeneti Otthona 14 szobával rendelkezik, amelyek befogadóképessége 40 fő.

Forrás: www.gyermekotthon.hu, www.enese.hu

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az egészségfejlesztési, szabadidős és szünidős programok az általános iskolai keretek között biztosított a gyermekek számára. Alsó és felső tagozatosoknak tömegsport órákat és szakköröket is biztosítanak. A Bozsik-programon belül négy korosztályban versenyeznek az enesei gyerekek: U7, U9, U11 és U13.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

A gyermekétkeztetés a nevelési-oktatási intézményekben biztosított. A hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetése a jogszabályi kötelezettségeknek megfelelően történik. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű óvodáskorú gyermekek ingyenesen jogosultak étkeztetésben részesülni. A nyári gyermekétkeztetésnél az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári

szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon ingyenesen biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú étkeztetését napi egyszeri meleg étkeztetés formájában a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/C § (2) bekezdés ba) pontja alapján. Enese községben nincs szünidei gyermekétkeztetés.
2017-től ingyenes tankönyvellátásra jogosult minden nappali tagozatos alapfokú oktatásban részt vevő gyermek. Ezt a kedvezményt a gyerekek azokban az iskolákban kapják meg, ahol tanulnak.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Hátrányos megkülönböztetésre a szolgáltatások nyújtásakor nem volt adat.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásre nem került sor.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4§-ának 13. bekezdése alapján „az a gyermek vagy tanuló, aki
a.) különleges bánásmódot igényel

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

b.) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.
A sajátos nevelési igényű gyermek fogalmát a köznevelési törvény 4.§ 25. a következőkben határozza meg:
„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy

beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd."

a) **a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei**

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 092)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül** (TS 093)
	Fő	**Fő**	**%**
2017	69	0	0,00
2018	64	0	0,00
2019	67	0	0,00
2020	70	0	0,00
2021	69	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	4	1,86
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	3	1,34
2020	n.a.	2	0,90
2021	n.a.	1	0,48
2022	n.a.	n.a.	n.a.

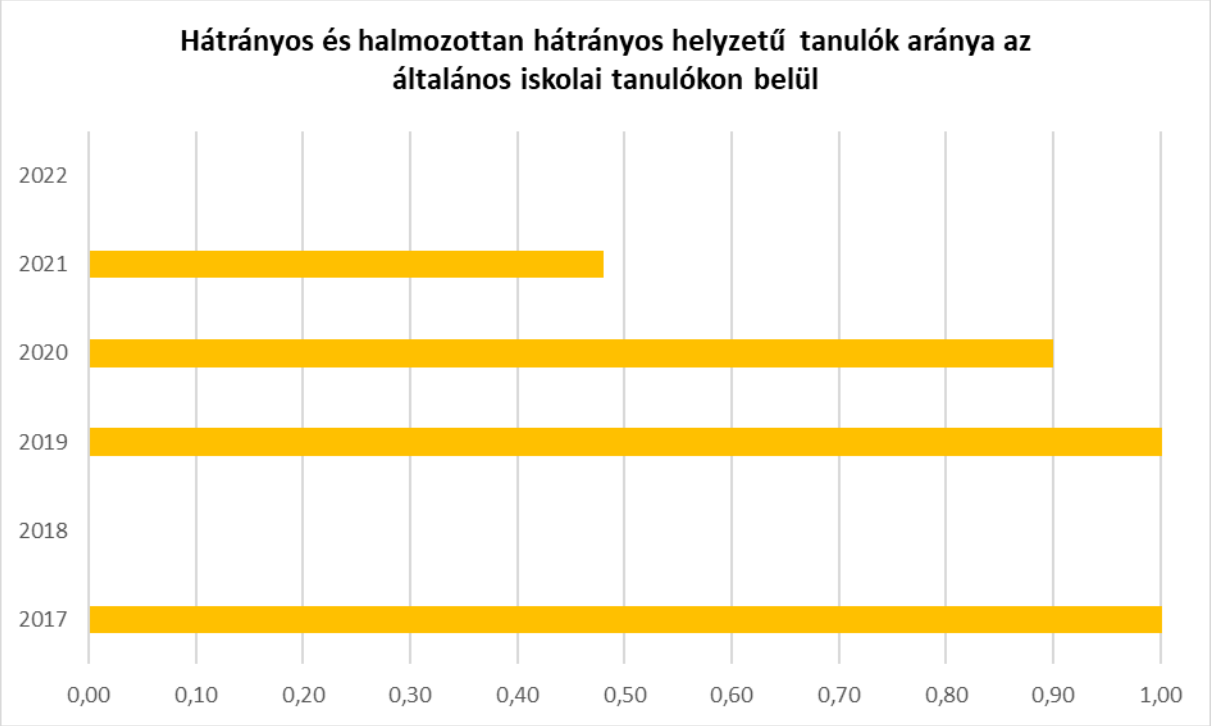

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma** (TS 096)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül** (TS 097)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban** (TS 098)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva** (TS 099)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma** (TS 100)	**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül** (TS 101)
	Fő	**%**	**Fő**	**%**	**Fő**	**%**
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	**Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 114)	**Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma** (TS 113)
	fő	**fő**
2017	1	0
2018	7	0
2019	3	0
2020	0	4
2021	0	1
2022	0	0

A grafikon adatai szerint az iskolának az elmúlt években nem volt hátrányos helyzetű tanulója. Ettől függetlenül az iskola befogadó jellegű (inkluzív) intézmény. Az intézmény képes mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelésére-oktatására.

b) **a köznevelséshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)**

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	n.a.	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	n.a.	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	n.a.	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	n.a.	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	n.a.
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gondozónő	n.a.	n.a.
Kisegítő személyzet	n.a.	n.a.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	**3-6 éves korú gyermekek száma**	**Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt** (TS 085)	**Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 090)	**Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 088)	**Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)** (TS 087)	**Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma** (TS 086)	**Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül** (TS 091)	**Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma** (TS 089)
	fő	**db**	**db**	**db**	**fő**	**db**	**fő**	**fő**

2017	n.a.	3	75	1	69	0	0	23
2018	n.a.	3	75	1	64	0	0	21
2019	n.a.	3	75	1	67	0	0	22
2020	n.a.	3	75	1	70	0	0	23
2021	n.a.	3	75	1	69	0	0	23
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

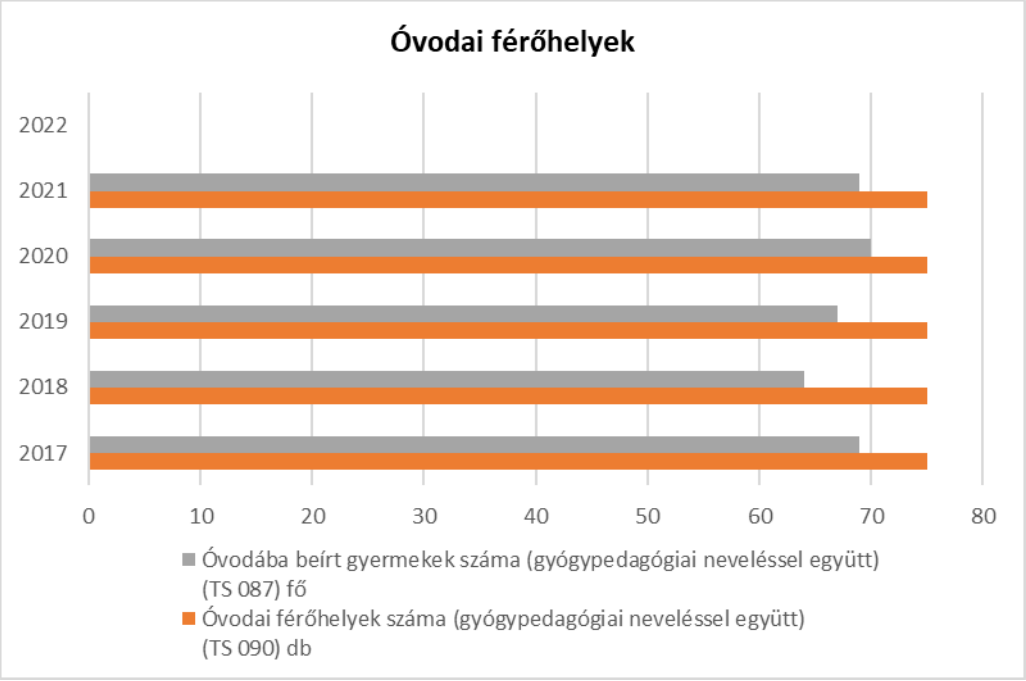

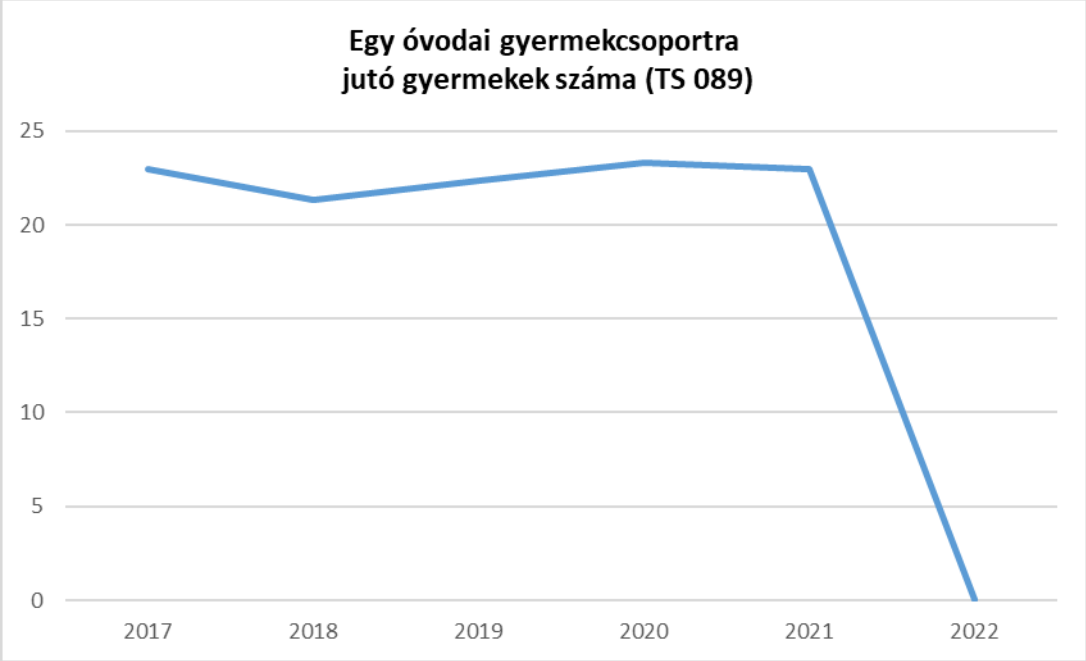

Az óvodai feladatellátást Enese, Győrsövényház, Bezi és Fehértó községek önkormányzatai a Tündérkastély Óvoda Intézményfenntartó Társuláson keresztül látják el. A székhely óvoda Enesén, tagóvodák pedig a társult településeken működnek.

Az óvoda Enese legrégebbi épületében, a Keserű kastélyban található, ami az 1830-as években épült. Enese Község Önkormányzata 2005-ben felújíttatta az óvoda épületét. 2010. nyarán került átadásra a 250 m^2 alapterületű új óvoda rész, melyben két csoportszoba, kiszolgáló helységek és iroda található. A régi épületben a megüresedett helységekben kapott helyet a családi bölcsőde. 2023 szeptemberétől új óvodarésszel bővült, így óvodánk 4 osztott csoporttal működik. Két udvarrész kínál lehetőséget a szabad levegőn tartózkodásra, mely a gyermekek számára átlátható, bejárható. Az 50-60 éves fák a természet folyamatos megfigyelésére kínálnak számtalan lehetőséget.

1994. szeptembere óta logopédus foglalkozik a beszédhibás gyermekekkel (központilag finanszírozott), illetve megbízási szerződéssel 2 gyógypedagógus terápiás foglalkozásokat tart az SNI-s gyermekeknek. Óvodai nyitvatartási időn kívül lehetősége van a gyerekeknek néptáncra, showtáncra, hangpancsi foglalkozásra járni, ha mindezt a szülők igénylik. Ezeket óvodán kívüli személyek tartják.

Forrás: Pedagógia Program

Az óvoda 100 férőhellyel rendelkezik. Reggel $6^{\underline{30}}$-tól délután $16^{\underline{30}}$-ig tart nyitva az intézmény. Férőhelyhiány miatt óvodáskorú gyermeket még nem kellett elutasítani. A 2,5-6 éves populációt vizsgálva a település óvodai kapacitása megfelelő. Az óvodás korú gyermekeknél nem jellemző, hogy a szülők más település óvodáiba írassák gyermeküket. 2016-tól nem járt hátrányos helyzetű gyermek az óvodába. Mivel négy, életkor szerint kialakított gyermekcsoportja van az óvodának, ezért nem alakulhat ki szegregáció, esetleges szelekciós mechanizmus. Az intézmény biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását. Az óvodai alkalmazottak létszámát a törvénynek megfelelően szabályozza a fenntartó önkormányzat. Négy óvodai csoportban 7 főállású főiskolai diplomával rendelkező óvodapedagógus dolgozik. Az óvónők munkáját 4 dajka, 2 pedagógiai asszisztens és egy óvodatitkár segíti.

Forrás: Házirend, Közzétételi lista (2018)

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	**Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)** (TS 080)	**Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 081)	**Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 079)	**Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)** (TS 082)	**Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban** (TS 084)
	db	**db**	**db**	**fő**	**%**
2017	0	9	1	23,89	30,70
2018	0	9	1	23,89	28,37
2019	0	10	1	22,40	25,45
2020	0	10	1	22,20	21,17
2021	0	9	1	23,33	18,10
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Az iskolában nincs gyógypedagógiai oktatás. Az integráltan nevelhető SNI és BTMN gyermekek a többi tanulóval együtt részesülnek oktatásban, nevelésben. Gyógypedagógus van, a szakmai munkát a Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Győri Tagintézménye segíti. A szakvélemények alapján a gyermekek részére biztosított a gyógypedagógus, logopédus által vezetett fejlesztő foglalkozás, ami a Köznevelési törvény 6. melléklete szerint 1-6. osztályban heti 3 óra, 7-8. osztályban heti 4 óra. (*6. melléklet a 2011. évi CXC. Törvényhez)* Ezen órák egy részét kiscsoportos, másik részét pedig egyénre szabott fejlesztés teszi ki.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	**A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban** (TS 083)
	Fő
2017	23
2018	26
2019	28
2020	24
2021	35
2022	n.a.

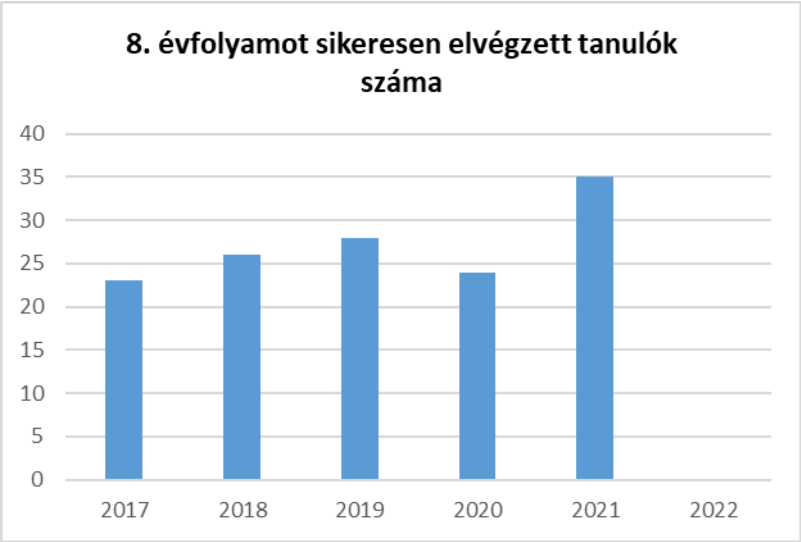

A vizsgált időszakban valamennyi nyolcadik évfolyamos gyermek eredményesen elvégezte a nyolcadik osztályt, lemorzsolódás nem volt.

A településen egy nyolc évfolyamos általános iskola, általában évfolyamonként 1-1 osztállyal. Az Enesei Általános Iskola állami fenntartásban működik. Az általános iskolába felvehető tanulók száma 188 fő. Az intézmény beiskolázási körzete Enese, Fehértó és Győrsövényház községek közigazgatási területére terjed ki. A bejáró tanulók aránya meghaladja a 30%-ot. Az intézmény fogadni tudja a környék általános iskoláskorú gyermekeit, beleértve a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű tanulókat is. A napközis tanulók aránya nőtt. A 2017/2018-as nevelési évben a gyerekek közel 42%-a volt napközis.
Az intézmény német nemzetiségi nyelvoktató iskola, amely a felső tagozatot érinti. A felső tagozaton a népi hagyományok, helytörténeti ismeretek szerzésére van lehetősége a tanulóknak a magyar, illetve környezetismeret és technika tantárgy keretében, a népszokások felelevenítése során, a Falumúzeum működtetésével. Jeles napok, német népi hagyományok megünneplésével. 1998-tól alapfokú művészeti oktatásra (zene) is van lehetősége a tanulóknak a győri Harmónia Művészeti Központ községünkben működő kihelyezett tagozatán

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek

Az Enesei Általános Iskola beiskolázási körzete Enese, Fehértó és Győrsövényház községek közigazgatási területére terjed ki. Az intézmény nyolc évfolyamos általános iskola, általában évfolymonként 1-1 osztállyal, ezért szelekciós mechanizmus nem állhat fönn. Az intézmény 8 évfolyamos német nemzetiségi nyelvoktató iskola, tagozatos vagy emelt szintű oktatás nincs.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen vizsgálata nem releváns, egyetlen általános iskola működik

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Az Enesei Általános Iskolában alacsony a HH és HHH tanulók aránya, ezért az intézmény nem csatlakozott az integrációs pedagógia rendszerhez (IPR).
A szociális hátrányokkal küzdő családok gyermekeit figyelemmel kísérik. Biztosítják a jogszabályok által előírt kedvezményeket, saját lehetőségeikhez mérten segítik ezeket a tanulókat.
A szociális hátrányok enyhítését szolgálják:

- a pedagógus és a tanulók személyes empatikus kapcsolatának kialakítása
- családok életvezetési gondjainak segítése
- a gyermek és ifjúságvédelmi felelős tervszerű, segítő munkája
- részvétel a napközis foglalkozáson
- tanórai tevékenység: differenciált foglalkozások
- korrepetálás, felzárkóztatás: órakeretben, egyéni odafigyeléssel, könyvtárhasználat biztosítása
- szakköri foglalkozások
- tankönyvtámogatás
- pályázati lehetőségek kihasználása
- pályaorientációs tevékenység
- tanulói és szülői tájékoztatások
- kedvezményes étkezés
- egészségügyi ellátás: vizsgálatok, szűrések
- iskolán kívüli lehetőségek: önkormányzati támogatás, egyéb szervezetek támogatása tartós tankönyvek biztosítása

Forrás: Pedagógia Program

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	**Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma**	**Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma**	**Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma**	**Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma** (TS 112)
	Fő	**Fő**	**Fő**	**Fő**
2017	n.a.	n.a.	n.a.	2
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Beavatkozás nem szükséges	

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke (1) bekezdése rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- Az európai parlament és a tanács 2006/54/ek irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról
- Az Ebtv. tiltja a nemi alapú diszkriminációt.
- A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021. Című 1004/2010. (I.21.) Kormányhatározat alapján a célkitűzés:
  - a nők és a férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség figyelembevételével
  - a szakmai- magán- és családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása
  - a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén
  - az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele
  - a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása,
  - a nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés)

    Az önkormányzat és annak intézményei csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. Az önkormányzat nem rendelkezik gender-szakértelemmel is bíró munkatárssal. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához azonban a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

    A Helyi Esélyegyenlőségi Program – mint minden más fejlesztési program – két úton is szolgálhatja az egyenlőséget: közvetlen, célzott, a nők és férfiak egyenlőségének előmozdítását szolgáló eszközökkel, és általánosságban, mindenre kiterjedően, „horizontálisan”: a folyamatokban mindenütt a nők és a férfiak eltérő helyzetét és szükségleteit feltáró, ezekhez igazodó tervezés és tevékenység révén

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A (3) bekezdés alapján a munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. 9. § alapján közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az a közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek nem minősülő, látszólag az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő rendelkezés, amely a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokkal rendelkező egyes személyeket vagy csoportokat lényegesen nagyobb arányban hátrányosabb helyzetbe hoz, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport volt, van vagy lenne. A 8. § védett tulajdonságként nevezi meg a nemet, a családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	**Nők aránya** (TS 034)	**Összesen**
	%	**%**	**%**
2017	1,13	1,29	1,21%
2018	0,33	1,8	1,07%
2019	0,98	1,99	1,49%
2020	1,97	1,67	1,82%
2021	0,66	1,16	0,91%
2022	0,99	1,17	1,08%

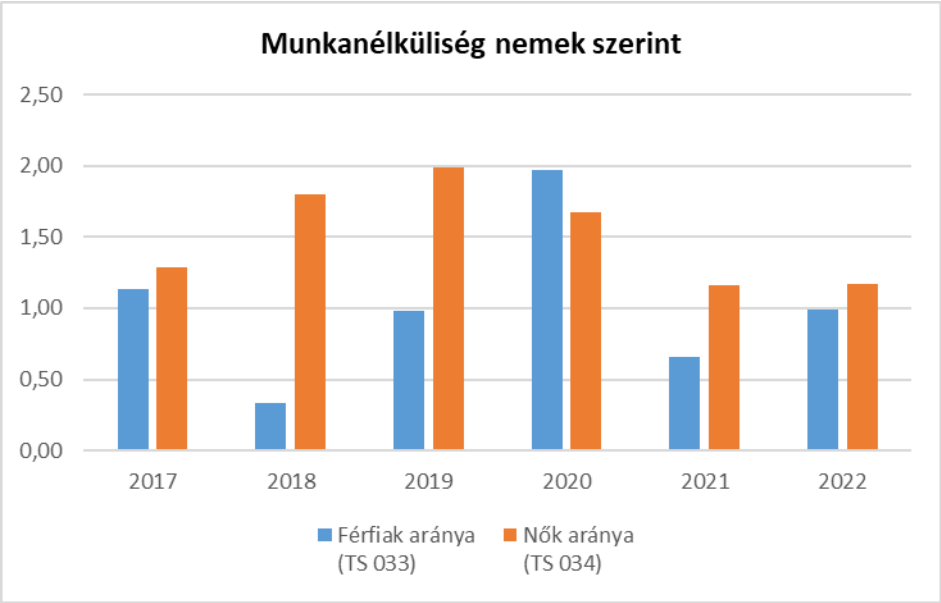

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	**180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya** (TS 057)	**Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül** (TS 058)
	%	**%**
2017	26,67	75
2018	23,08	66,67
2019	27,78	60
2020	36,36	62,5
2021	63,64	57,14
2022	69,23	66,67

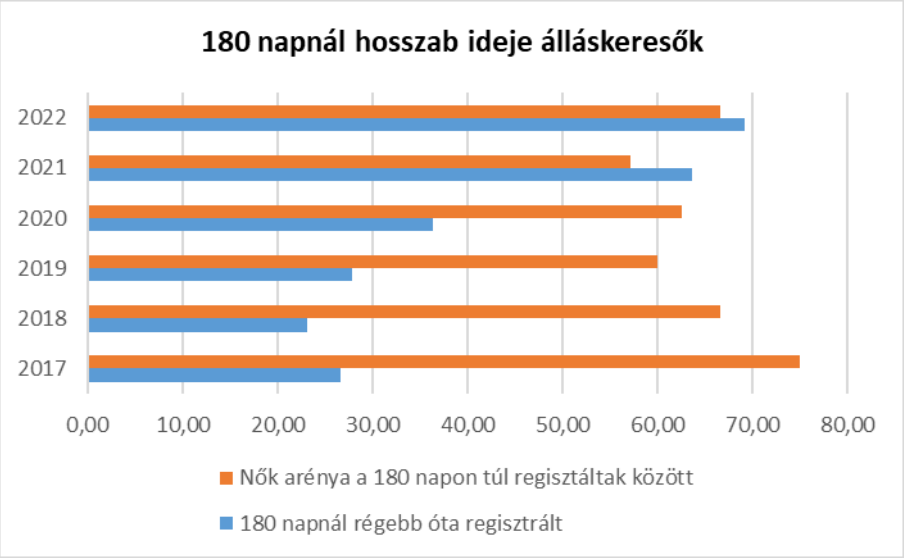

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	15	2
2018	13	1
2019	18	0
2020	22	1
2021	11	0
2022	13	0

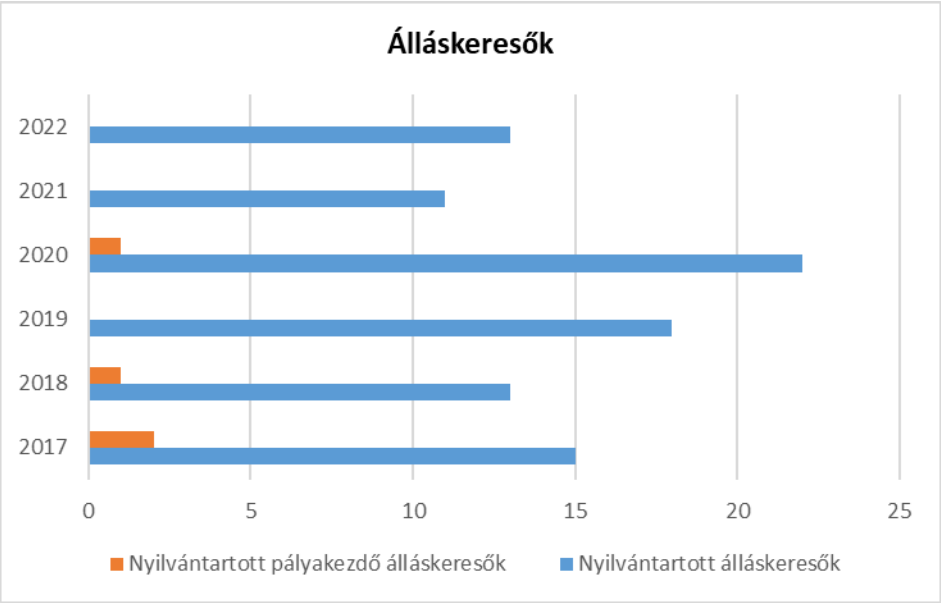

A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A vizsgált időszakban nem volt magasabb a munkavállalási korú népességen belüli a női munkanélküliek aránya a férfiakénál. A településen található, nőket is foglalkoztató munkahelyek jellemzően a közszféra és a szolgáltatási szektor. A település nem rendelkezik kimutatással a férfiak és nők bérezését illetőleg. A várandós és kisgyermekes anyák visszatérése biztosított és támogatott az önkormányzati munkahelyeken. Munkaerőpiaci-helyzetükről azonban nem készült felmérés.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nem áll rendelkezésre adat ara vonatkozóan, hogy a nők milyen arányban vesznek részt foglalkozást segítő és képzési programokban

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nem rendelkezünk adatokkal az állás nélküli nők iskolai végzettségével kapcsolatban. Az adatok pótlása szükséges a foglalkoztatást segítő programok, képzések hatékonyabb szervezése érdekében

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről nem rendelkezünk adatokkal. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség). A nők és

férfiak foglalkozási (horizontális) szegregációja, és az ún. „üvegplafon” (a vertikális szegregáció) az egyenlőtlen bérezést és általában a javakhoz, kompetenciákhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi. A nők jellegzetesen az alacsony fizetésű munkakörökbe szorulnak.

A közfoglalkoztatásban bérkülönbség a nemek között nincs, a kisegítő munkakörökben inkább minimálbért keresnek. A versenyszférában elhelyezkedők között azonban még mindig jellemző, hogy ugyanazért a munkáért kevesebb bért kapnak.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

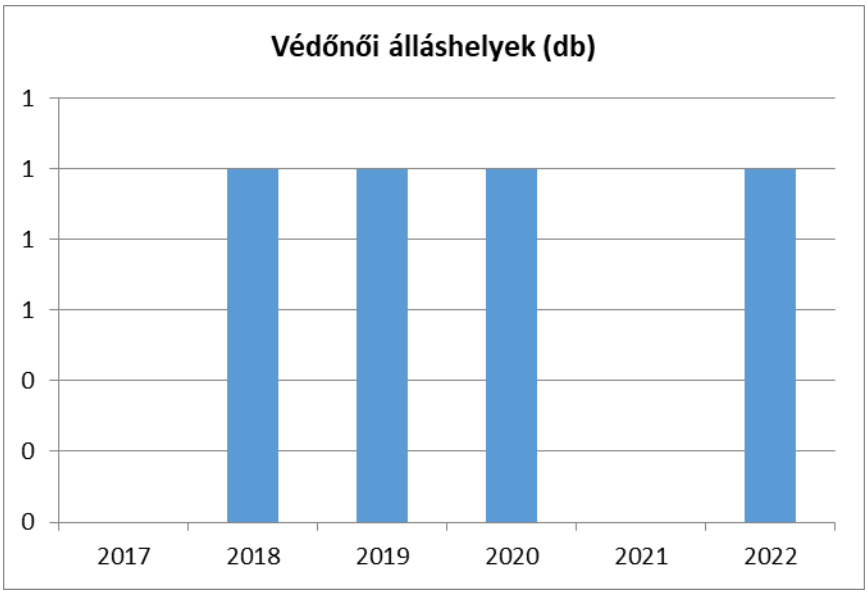

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	**Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma**	**Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma**
	db	**Fő**
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	**Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 126)	**Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 122)	**Működő családi bölcsődei férőhelyek száma** (TS 125)	**Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 121)	**Működő mini bölcsődei férőhelyek száma** (TS 127)	**Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma** (TS 123)	**Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma** (TS 124)	**Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma** (TS 120)
	db	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**	**db**	**Fő**
2017	0	0	7	7	0	0	0	0
2018	0	0	7	7	0	0	0	0
2019	0	0	7	7	0	0	0	0
2020	0	0	12	11	0	0	0	0
2021	0	0	12	10	0	0	0	0
2022	0	0	12	13	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.
Enese és Fehértó községek Önkormányzatának teljes közigazgatási területe egy védőnői körzetet alkot. A védőnői körzet székhelye: Enese. A védőnői szolgálat egy védőnő alkalmazásával látja el 0-6 év közötti gyermekek gondozását a településen. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma a településen alacsony, bár Fehértó községben is ő látja el a gyermekek gondozását. 2017-ben a védőnő a két településen 162 gyermek (0-6 éves) gondozását végezte. Emellett a védőnő látja el az iskolavédőnői feladatokat is. 2017-ben az Enesei Általános Iskolában 215 tanulót látott el.
Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a csecsemő fogadása. A gyerekágyas gondozás során a szülés után mindenki megkapja a kellő tanácsadást, hogy milyen fogamzásgátlást használjon.
A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak; osztályfőnöki, biológia óra keretében előadást tartanak a védőnők.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.
Mind a nyugati, mind a magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszeresen testileg bántalmazta őt. Ezt az adatot tovább súlyosbítja, hogy a testi erőszak csak a jéghegy csúcsa. A folyamatos lelki erőszakban élő nők száma ennél jóval magasabb.

Célzottan a nők elleni erőszak, családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó ellátás a településen nem folyik. A település nem jelezte, hogy a fiatal lányok védelme érdekében külön erőfeszítéseket kell tenni.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az anyaotthonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaotthon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokat Győr-Moson-Sopron megyében négy helyen (Győr két helyen, Mosonmagyaróvár és Sopron) lehet igénybe venni.
Az anyaotthonok közül három található 50 km-es távolságon belül. Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik. A szolgáltatás a legközelebb Győrben (18 km) vehető igénybe. A megyeszékhelyen Szt. Cirill Method Alapítvány Gyermek és Családok Átmeneti Otthona, ahol 10 szobával rendelkezik és 28 fő befogadására alkalmas. Ugyancsak Győrben az EESZI Hajléktalanokat Segítő Szolgálat 15 szobában tud 47 főt ellátni. Mosonmagyaróváron (45 km) a Lehetőség Családoknak 2005 Alapítvány Családok Átmeneti Otthona 14 szobával rendelkezik, amelyek befogadóképessége 40 fő.
A Bölcső Alapítvány és Egyesület az ország egész területéről helyez el krízishelyzetben lévő várandós nőket, akik szülésig maradhatnak. A gyermekről való lemondás esetén az örökbeadási eljárásban segítséget adnak. Szülésig biztosítanak szállást. Két városban – Budapesten és Szekszárdon – működik anyaotthonuk.
Együtt az Életért Közhasznú Egyesület célja segíteni a válságba jutott terhes nőknek, hogy gyermeküket kihordhassák, megszülhessék, illetve családjuknak, hogy a gyermeket vállalni tudják. Segíteni a nem kívánt gyermekek családba kerülését.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.
A 2019-es önkormányzati választásokat követően a települési önkormányzat képviselőtestületében a nők aránya 29%. A települési önkormányzati képviselőtestületben a polgármester férfi, mellette a 6 képviselőből 2 nő, valamint a jegyző is nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákkal kapcsolatban nem rendelkezünk adatokkal, felmérésekkel. Adatgyűjtés szükséges a munkaerő-piaci esélyegyenlőség, a nőkkel szembeni erőszak területén.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A 2014-es adatok alapján a település képviselőtestületében férfiak aránya felülreprezentált. A 6 képviselőből kettő nő.	Ösztönözni kell a településen élő nőket a politikai, társadalmi szerepvállalásra.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az ageizmus az életkor alapú diszkriminációt jelöli. E fogalmat Európában és a világban is főként az idősekkel szembeni diszkriminációval összefüggésben használjuk. Az ageizmus, akárcsak a más típusú megkülönböztetések, megvalósulhat direkt vagy indirekt módon, és következményei is hasonlóak az egyéb típusú diszkriminációnál tapasztaltakhoz. Az idevágó tudományos elméletek szerint, a korszerinti diszkriminációt elkövetők az idősödésről alkotott negatív nézeteket teszik magukévá, és ennek a negatív képnek megfelelően kezdenek el viselkedni. Habár a társadalom egy jelentős csoportját érinti ez a fajta diszkrimináció, mégis alig van jelen a köztudatban.

Az időseket az élet számos területén éri hátrányos megkülönböztetés Magyarországon. Legjelentősebb az idősek foglalkoztatásbeli diszkriminációja, mely súlyos következményekkel jár, különösen a nők esetében. Ezen kívül gyakori még az egészségügyben és a szociális ellátások, szolgáltatások biztosítása területén elszenvedett diszkrimináció. Habár a 2003. évi CXXV. törvény (Ebktv.) és a munka törvénykönyve is tiltja az életkor alapú diszkriminációt, a magyarországi idősebb korosztály már 45–50 éves kortól nagyobb mértékben kitett a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak, mint a hasonló korú Uniós állampolgárok. A kor alapú megkülönböztetés az új állások betöltésénél, a létszámleépítésnél és az elbocsátásoknál is gyakori.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	**65 év feletti állandó lakosok száma (fő)** (TS 026 és TS 028 összesen)	**0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)** (TS 010 és TS 012 összesen)	**Öregedési index %** (TS 030)
2017	266	285	93,33%
2018	273	290	94,14%
2019	280	291	96,22%
2020	293	310	94,52%
2021	302	323	93,50%
2022	310	322	96,27%

A demográfiai adatokat elemezve látható, hogy arányát tekintve egyre több olyan háztartás van, amelyben idősek élnek. Ez a folyamat országos jelenség. Ettől függetlenül a községben az idősebb korosztályok aránya alacsonyabb a járási, megyei, régiós és országos átlagnál is.

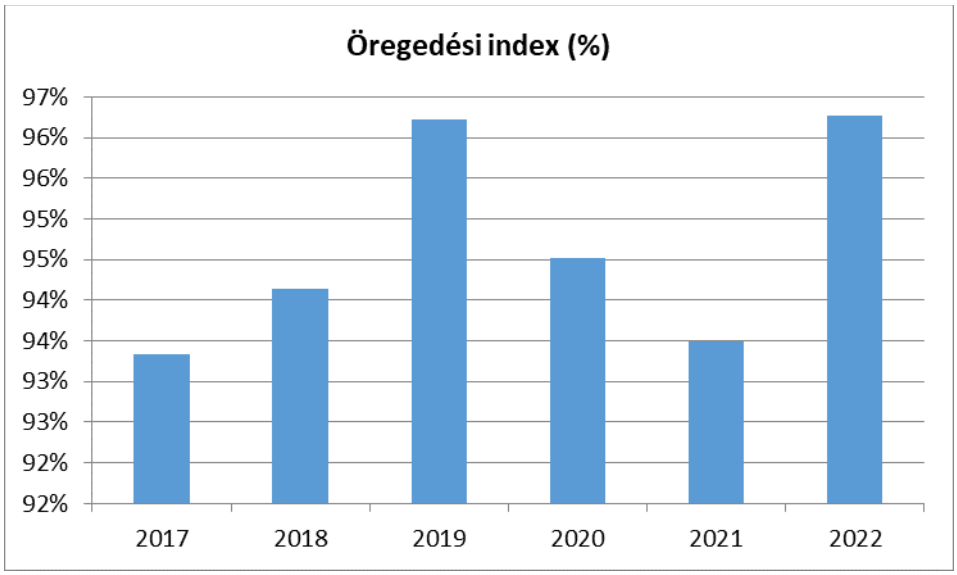

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma** (TS 063)	**Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma** (TS 064)	**Összes nyugdíjas**
2017	153	247	400
2018	146	242	388
2019	150	258	408
2020	147	258	405
2021	148	255	403
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

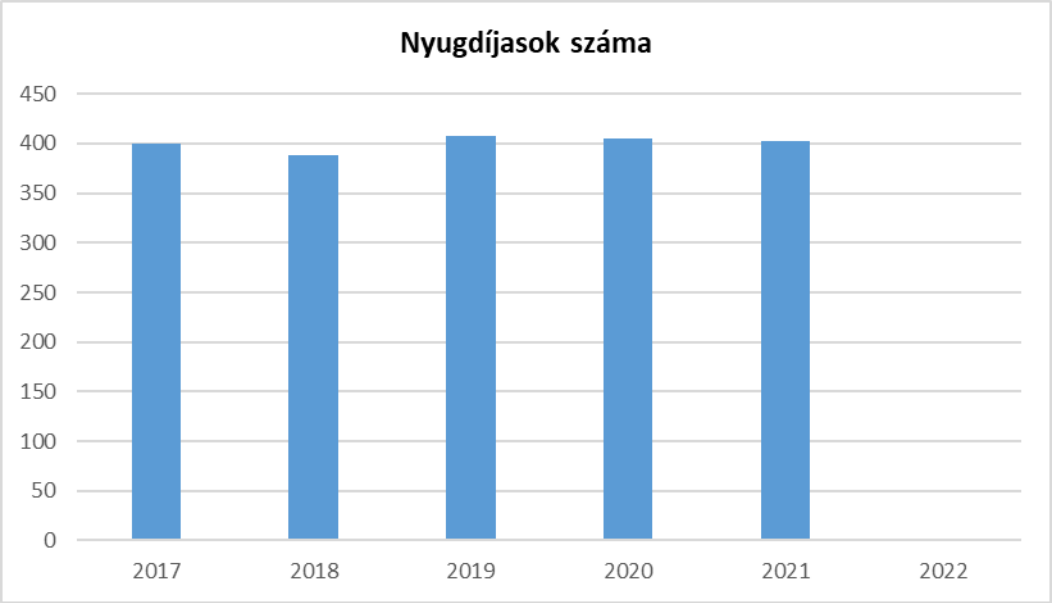

A vizsgált időszakban csökkent a nyugdíjasok száma a településen. 2017-ban a lakosság 28,13%-a (220 fő) részesült valamilyen nyugellátási formában. Ez a nyugdíjkorhatár emelkedésére és a nyugdíjba vonulást szigorító kormányzati rendelkezésekre vezethető vissza. Összességében elmondható, hogy a férfiakkal összehasonlítva jóval magasabb a nyugdíjas korú nők száma. Ez a mutató egyrészről egyértelműen a már vizsgált demográfiai folyamatokkal magyarázható, ti. a nők magasabb életkort élnek meg, mint a férfiak, illetve a nők közül többen éltek az előrehozott nyugdíjazás lehetőségével.

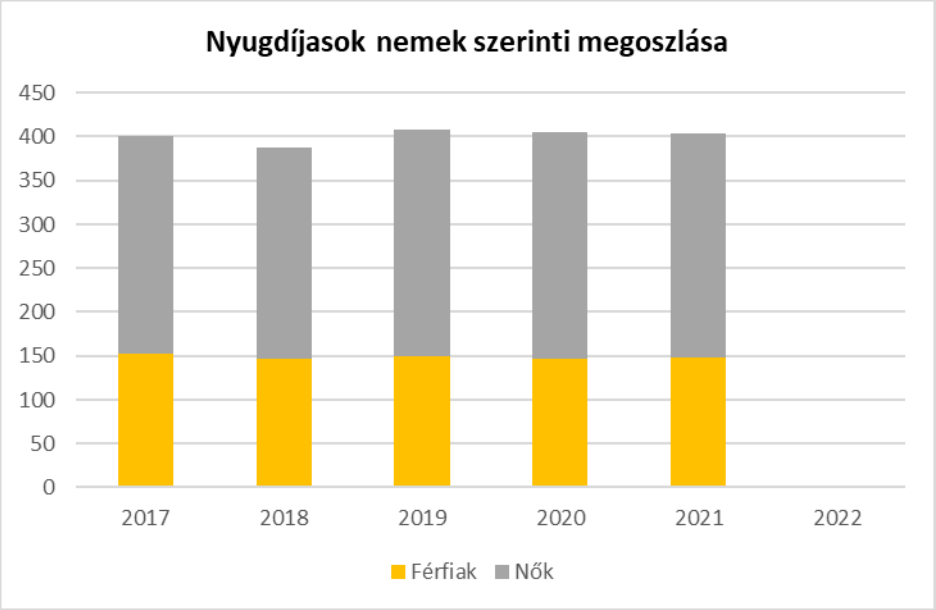

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	6	1	118	197	1	11	0
2018	6	0	114	197	1	11	0
2019	6	0	121	213	1	12	0
2020	6	0	120	212	1	9	0
2021	5	0	123	209	2	9	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás:
TeIR, KSH
Tstar

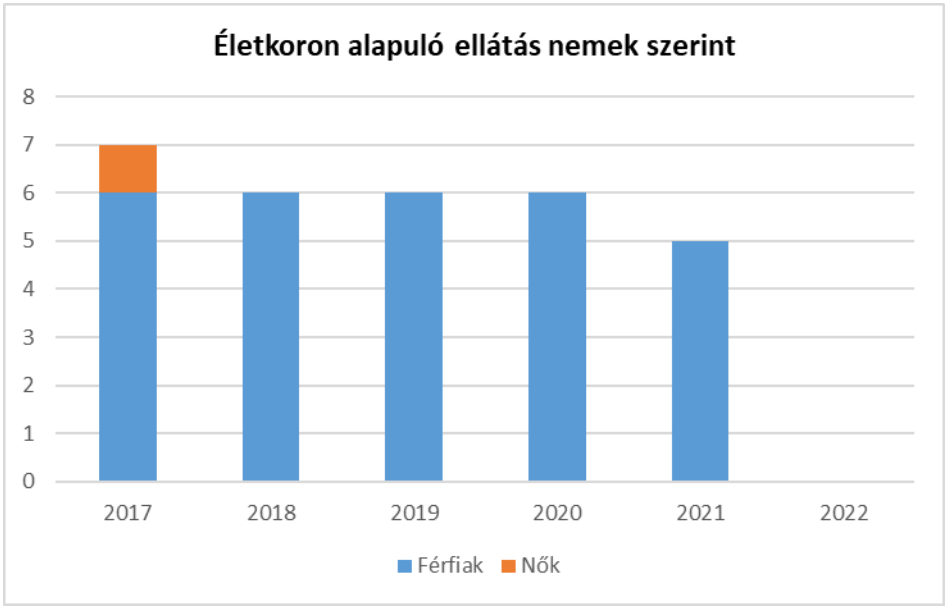
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint
8
7
6
5
4
3
2
1
0
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Férfiak
Nők

Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint
14
12
10
8
6
4
2
0
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Férfiak
Nők

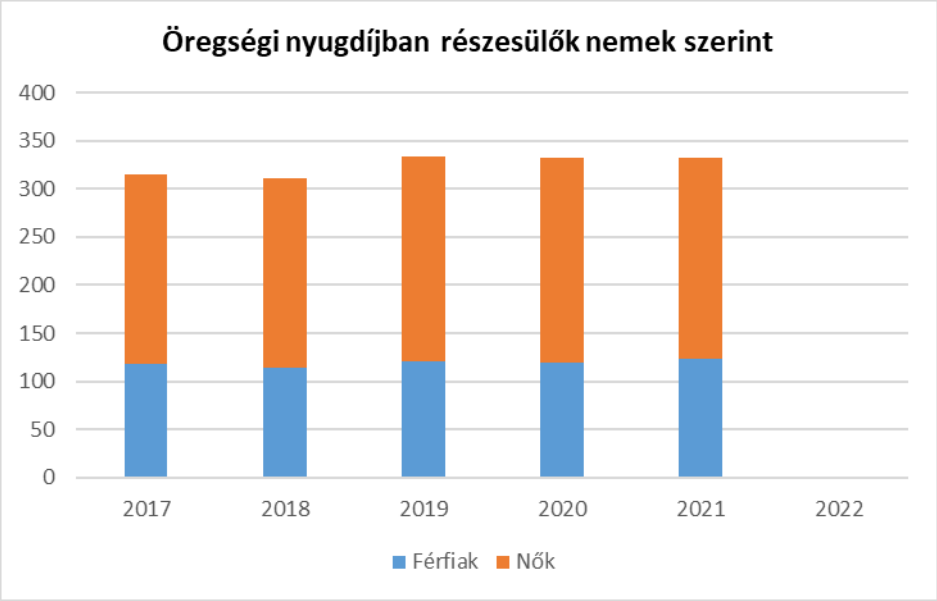
Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint
400
350
300
250
200
150
100
50
0
2017
2018
2019
2020
2021
2022
Férfiak
Nők

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**Év**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
	Fő összesen	**19**	**15**	**13**	**18**	**22**	**11**
41-45 év (TS 042)	Fő	0	1	3	1	0	0
	%	0,00%	7,69%	16,67%	4,55%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	1	1	1	0	1
	%	13,33%	7,69%	5,56%	4,55%	0,00%	7,69%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	0	1	2	1	1
	%	0,00%	0,00%	5,56%	9,09%	9,09%	7,69%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	4	0	2	1	3
	%	6,67%	30,77%	0,00%	9,09%	9,09%	23,08%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4	3	5	7	7	6
	%	26,67%	23,08%	27,78%	31,82%	63,64%	46,15%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliségi ráta az elmúlt években jóval messze az országos átlag alatt alakult. Ez annak is betudható, hogy Enese az ország egyik legdinamikusabban fejlődő városának közelében fekszik. Az alacsony munkanélküliségi adatok kedvezőek lehetnek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására, de azt is figyelembe kell venni, hogy a munkáltatók nem szívesen alkalmaznak idősebb munkaerőt. A statisztikai adatokból látható, hogy a vizsgált időszakban a munkanélküliek harmada az 55 év feletti korosztályból került ki.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen

A kormány által bevezetett munkahelyvédelmi program segíthet az idősebb lakosság elhelyezkedési problémáján, hiszen az 55 év felettieket foglalkozatók 50%-os társadalombiztosítási járulékcsökkentési kedvezményben részesülnek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. 2017-ben a munkanélküliek harmada (5 fő) az 55 év feletti korosztályból került ki.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	153	247	400
2018	146	242	388
2019	150	258	408
2020	147	258	405
2021	148	255	403
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

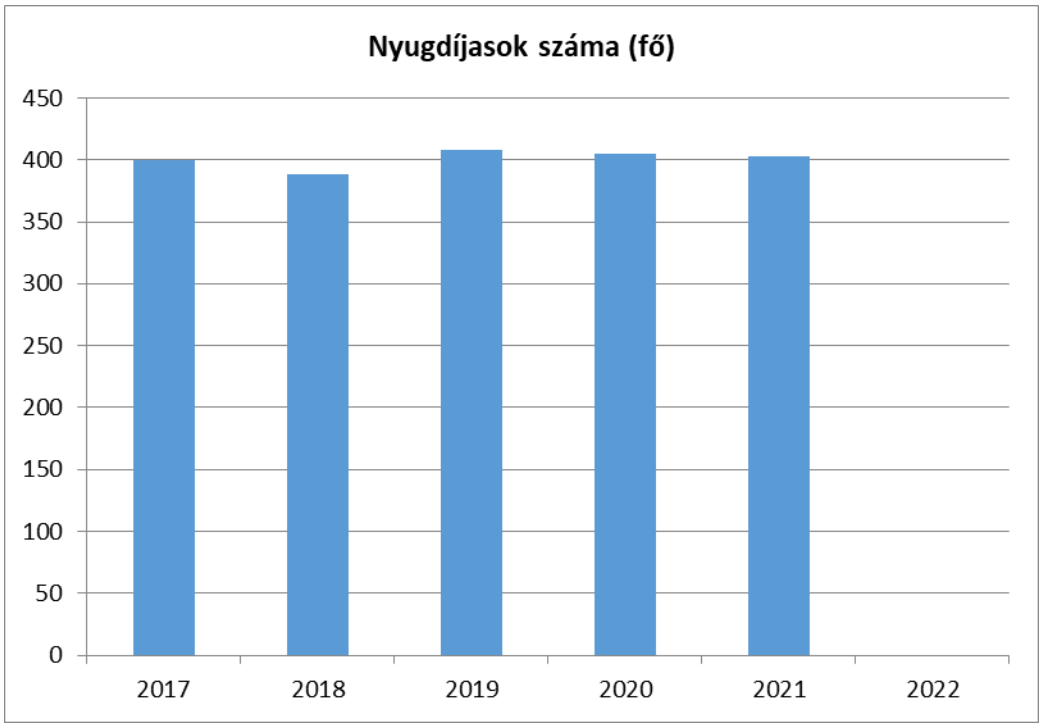

a) **az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése**

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	**65 év feletti lakosság száma** (férfiak TS 026, nők TS 028)	**Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma** (TS 129)	**Házi segítségnyújtásban részesülők száma** (TS 130)	**Szociális étkeztetésben részesülők száma** (TS 131)
	Fő	**Fő**	**fő**	**fő**
2017	266	0	2	19
2018	273	0	3	30
2019	280	0	3	29
2020	293	0	2	29
2021	302	0	0	29
2022	310	0	0	36

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

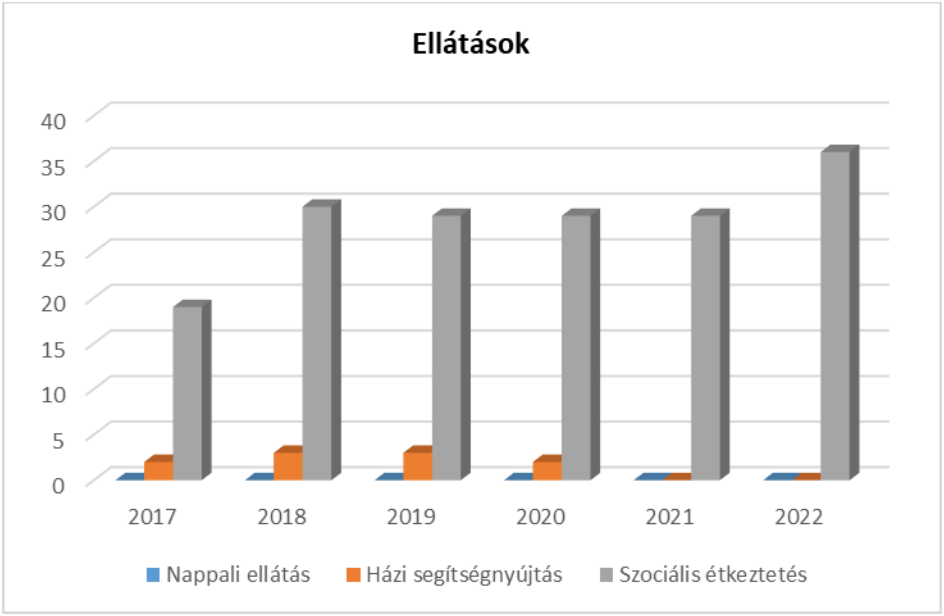

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulók részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni. 2017-ben a lakosság 14,9%-a volt 65 év feletti. Enese községben az idősek számára nem szerveznek nappali ellátást.
Az önkormányzat nem rendelkezik részletes statisztikai adatokkal az idősek egészségügyi állapotáról és arról sem, hogy milyen arányban veszik igénybe az ingyenes szűrővizsgálatokat.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Községi Könyvtár fenntartója a községi önkormányzat. A könyvtár közel 4300 kötetes állománnyal rendelkezik. A könyvtár nyitvatartása: kedd 15.00–17.00.
A településen egy közművelődési intézmény található. A kulturális rendezvények és szolgáltatásokhoz való hozzáférés az idősebb korosztályok számára is biztosított.

c) idősek informatikai jártassága

Az önkormányzatoknál általában intézményesített formákon (fogadóóra, lakossági fórum, közmeghallgatás, tájékoztatási kötelezettség stb.) túl az Önkormányzat törekszik a lakossággal való minél közvetlenebb és intenzívebb kapcsolat kialakítására. Enese község negyedévente megjelenő információs kiadványa az Enesei Hírmondó.
A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése nem megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlapon elérhető a testületi ülések anyaga, határozatok és rendeletek.
Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény rendelkezései 2018. január 1-től az önkormányzatok oldaláról is előírják, hogy biztosítani kell ügyeik elektronikus intézhetőségét, továbbá az informatikai együttműködések törvényben foglaltak szerinti kialakítását. A jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően Enese Község Önkormányzata 2018. január 1-évl csatlakozott az önkormányzati ASP rendszer elektronikus ügyintézési szakrendszeréhez. Az önkormányzati ASP rendszeren belül az elektronikus önkormányzati ügyintézés helyszíne az Önkormányzati Hivatali Portál internetes oldalán érhető el az ügyfelek részére (https://ohp.asp.lgov.hu/nyitolap).

A Portál-on az alábbi ügytípusokhoz kapcsolódó, elektronikusan is kitölthető nyomtatványok találhatóak meg:

1. helyi adóhoz, és átengedett központi adóbejelentéshez, bevalláshoz kapcsolódó elektronikus nyomtatvány űrlapok
2. ipar kereskedelem szakterülethez kapcsolódó elektronikus nyomtatvány űrlapok
3. hagyatéki eljárással összefüggő kapcsolódó elektronikus nyomtatvány űrlapok
4. szociális ellátáshoz kapcsolódó elektronikus nyomtatvány űrlapok
5. anyakönyvi kivonat kérelem elektronikus nyomtatvány űrlapok

Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.

d) a generációk közötti programok

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen működik a Borostyán Nyugdíjas Klub. A Klub tagjai havonta egyszer találkoznak a kultúrházban. Évente több alkalommal szerveznek kirándulást és rendezvényeket (nőnap, karácsony, évbúcsúztató stb.), emellett kulturális és nyugdíjas találkozókon is részt vesznek.

A Klub tagjaiból szerveződik a Borostyán Kórus, mely 1994-ben alakult. A kórustagok hetente egyszer jönnek össze. A Kórus 2000-ben Eneséért Emlékérmet kapott. Rendszeresen fellépnek közösségi rendezvényeken és kistérségi, megyei fesztiválokon.

A községben hagyományosan megrendezésre kerülő programok események:

- Emlékezés az 1848/49. évi forradalomra és szabadságharcra
- Tavaszköszöntő
- Majális és Virágmajális
- Hősök napi megemlékezés
- Pünkösdi búcsú
- Emlékezés az 1956. évi forradalomra és szabadságharcra
- Idősek napi megemlékezés
- Adventi programok

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
2017-ben a lakosság 14,9%-a volt 65 év feletti. Enese községben az idősek számára nem szerveznek nappali ellátást.	• Beavatkozás tervezése szükséges az idősek az számára a nappali ellátás megoldására. • Pályázati források keresése
Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés, így nem rendelkezünk pontos adatokkal arról, hogy az idősebb korosztály mennyire képes kihasználni ezeket a lehetőségeket.	• Kérdőíves felmérés bonyolítása önkéntesek bevonásával • Digitális kompetencia-fejlesztés. • Pályázati források keresése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi – így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi – képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossággal élő embert érint a világon. A hazai fogyatékosságügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint *„fogyatékossággal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását”*.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2011) adatai szerint 457 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban e populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellett, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékosságban kb. 10%-uk szenved.
- Az egyéb fogyatékosságban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

A fogyatékosságügy – és általában az esélyegyenlőség – talán legfontosabb feladata, hogy az államigazgatás területén meghonosodjon a mainstreaming elve, vagyis az a szemlélet, hogy a fogyatékos emberek ügye nem (csak) szociális kérdés: valamennyi ágazat, minden közigazgatási szereplő kötelessége és felelőssége, hogy a saját területén érvényesítse a fogyatékos emberek esélyegyenlőségének szempontjait, és megtegye az ehhez szükséges szakmapolitikai lépéseket.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékossági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-

halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	21	32	53
2018	17	28	45
2019	15	27	42
2020	14	30	44
2021	13	30	43
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

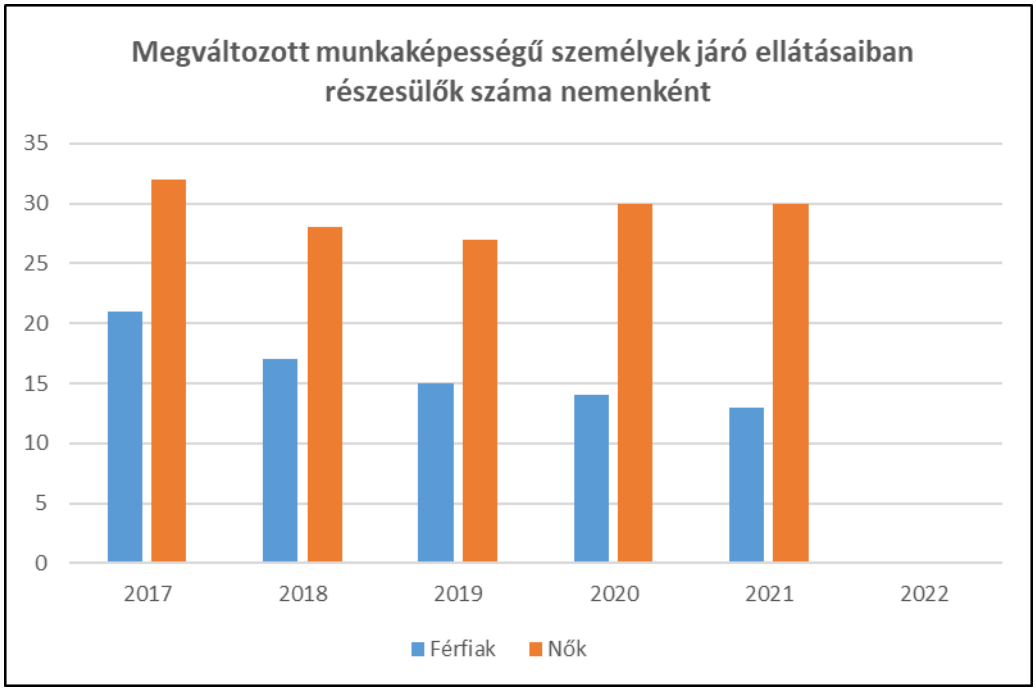

Az jogosult megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira, akinek a rehabilitációs hatóság Komplex minősítése alapján az egészségi állapota 60%-os, vagy ennél kisebb mértékű, tehát legalább 40%-ban csökkent a munkaképessége. A megváltozott munkaképességű személyek ellátása a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében két féle lehet: rehabilitációs ellátás vagy rokkantsági ellátás. A településen 2017-ben 53 fő (az állandó népesség 3,0%-a) részesült megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett

foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)
A települési önkormányzat nem rendelkezik pontos felméréssel a fogyatékkal élőkről, ezért nem lehet minden igényt kielégítő elemzést készíteni a fogyatékkal élők helyzetéről, szükségleteiről.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Kimondottan fogyatékkal élők számára nincs munkavállalást segítő lehetőség.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén megnyilvánuló hátrányos megkülönböztetés nem jellemző a településen.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A nappali ellátást az elsősorban a saját otthonukban élő, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak – ide nem értve az idős személyeket – napközbeni étkeztetését. Rendkívül indokolt esetben nappali ellátás olyan fogyatékos személyek részére is biztosítható, akire nézve szülője vagy más hozzátartozója gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül.
A szociális alapszolgáltatások közül a községben elérhető: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás és családsegítés. Enese község a szociális alapszolgáltatások közül a nappali ellátást nem biztosítja. A fogyatékos személyek nappali ellátására Győr-Moson-Sopron megyében legközelebb Győrben nyílik lehetőség. A megyeszékhelyen két intézményben – Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Fogyatékosok Napközi Otthona és Fogyatékossággal Élők Átmeneti és Nappali Otthona – folyik fogyatékos személyek gondozása.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek számára külön pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt. A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak

olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékossághoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

A helyi önkormányzat nem tartja nyilván, hogy a pénzbeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékosság. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító. Az önkormányzat nem rendelkezik pontos statisztikai kimutatással a fogyatékkal élőkről. (kor, nem, fogyatékosság típusa, iskolai végzettség stb.)

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítés feltételeit. A fogyatékos személy számára biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatói célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek komplex akadálymentesítése csak részben megoldott. Az általános iskola, orvosi rendelő, művelődési ház, a szociális ellátást nyújtó intézmény épülete és a polgármesteri hivatal akadálymentesített bejárattal rendelkezik. Az orvosi rendelőben, a szociális ellátást nyújtó intézmény épületében és a művelődési házban van mozgáskorlátozottak részére kialakított mosdó is.

b) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. Az önkormányzat saját honlapot üzemeltet, ahol a települést érintő friss hírek, információk is elérhetők. A honlap nem akadálymentes.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A településen működő nem önkormányzati munkahelyek akadálymentességéről nincs adat.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodnak a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

e) fogyatékossággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossággal élő személyek nappali intézménye stb.)

A településen nincsenek kiépítve a fogyatékosok számára speciális közlekedési megoldások. Fogyatékosok nappali ellátásra legközelebb Győrben nyílik lehetőség.

f) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Egyéb hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások nincsenek a településen.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen szerveztett programok a fogyatékossággal élők számára is elérhetőek, külön számukra szervezett program nincs.

7.5 A fogyatékossággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A település akadálymentesítése nem teljesen megoldott a településen, de ezt folyamatosan a lehetőségeinkhez mérten fejlesztjük.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	**fejlesztési lehetőségek**
A közszolgáltatások info-kommunikációs akadálymentesítése csak részben megoldott. A településen működő az önkormányzati munkahelyek, közterületek akadálymentessége nem teljeskörűen megoldott.	A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítása érdekében kiemelten fontos pályázati források bevonása a teljes körű akadálymentesítés.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

Az Országgyűlés 2003-ban elfogadta a 2003. évi L. törvényt, a Nemzeti Civil Alapprogramról. Ezzel elismerte a szervezetek működései feltételeihez források biztosításának szükségességét. A Nemzeti Civil Alapprogram célja a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése.

A településnek mozgalmas a társadalmi élete, számos program áll az érdeklődők rendelkezésére egész évben. A település lakói több egyesületet, alapítványt és szövetséget hoztak létre, amelyek keretet adnak a társadalmi életnek. Jelentős szervező erő a kultúra, a sport, az oktatás és a vallás a községben, így a kulturális, sport, valamint vallási célú és tevékenységű civil szervezetek integrálják a település

társadalmát, és segítséget nyújtanak a fiatalok tehetséggondozásában és a felnőtt lakosság kulturális tevékenységének támogatásában.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik. Két felekezet – katolikus és evangélikus – rendelkezik templommal a községben. Enese Község Önkormányzata Képviselőtestülete elismeri és támogatja a településen működő polgárok önszerveződő közösségei által kifejtett azon tevékenységeket, amelynek során segítséget nyújtanak az önkormányzati feladatok megvalósításához, különösen a település fejlesztése, szépítése, a kultúra és a hagyományok ápolása terén, elősegítve a lakosság művelődését, oktatását, sportolását, a szabadidő tartalmas eltöltését, az életminőség javítását.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

Az óvodai feladatellátást Enese, Győrsövényház, Bezi és Fehértó községek önkormányzatai a **Tündérkastély Óvoda keretein belül feladatellátási megállapodással** látják el. A székhely óvoda Enesén, tagóvodák pedig a társult településeken működnek.
Enese község csatlakozott a kónyi székhellyel működő **Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltatási Központhoz**, amely a településen a szociális alapszolgáltatások közül az étkeztetést és a házi segítségnyújtást, valamint a családsegítést és gyermekjóléti szolgálatot látja el.
Forrás: www.enese.hu

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A településen több olyan civil szervezet is működik, amely szerepet vállal a célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi feladatok megvalósításában ld. fenti táblázat.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Erre vonatkozóan nincs releváns információ, pályázatok kapcsán bevonhatók az esélyegyenlőségi feladatok ellátásába.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) **a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába**

A helyi esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat, az egyházak és településen működő civil szervezetek tevőleges bevonásával történt. Az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program akciótervét.

Az esélyegyenlőségi tervet a település a helyben szokásos módon közzéteszi, az esetleges hozzászólásokat a jegyző összegyűjti, majd az esetleges módosítási javaslatokat a képviselő testület elé terjesztik. A képviselő testület dönt a módosítások bevezetéséről.

Az esélyegyenlőségi program öt évre készül. Időarányos megvalósítását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását kétévente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni. A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósításáért a jegyző felel.

Az esélyegyenlőségi program előkészítésébe, áttekintésébe, valamint felülvizsgálatába ajánlott esélyegyenlőségi szakértő bevonása.

b) **az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.**

Az elfogadott dokumentum – papír alapon – hozzáférhető lesz az oktatási, a szociális intézményekben, a községi könyvtárban és a Polgármesteri Hivatalban, elektronikusan pedig a község honlapján.

c) **A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.**

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Egészséges életmód népszerűsítése	Egészségfejlesztési, szűrési programok
Gyermekek	-	-
Idősek	Adathiány az idősek informatikai jártasságukról Az idősek számára nem szerveznek nappali ellátást.	Felmérések, adatelemzés, beavatkozások tervezése, pályázati források Felmérések, adatelemzés, beavatkozások tervezése, pályázati források
Nők	A település képviselőtestületében férfiak aránya felülreprezentált.	Ösztönözni kell a településen élő nőket a politikai, társadalmi szerepvállalásra.
Fogyatékkal élők	Az info-kommunikációs akadálymentesítése önkormányzati munkahelyek, közterületek akadálymentessége nem teljes körűen megoldott.	Akadálymentesítés tervezése, pályázati források

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák **és a mélyszegénységben élők** esélyegyenlősége biztosított, ahol bátran felvállalják származásukat, a különböző oktatási, egészségügyi, kulturális szolgáltatásokhoz egyenlő eséllyel férnek hozzá. A munkanélküliségi arányok nem térnek el egymástól.
Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők foglalkoztatási szintje megemelkedjen, hogy biztosítsunk számukra megfelelő egészségügyi és kulturális szolgáltatásokat. A mélyszegénységben élő gyermekek tanuljanak tovább, jussanak versenyképes szakmához. A szociális juttatásokhoz való hozzáférés biztosított legyen valamennyi család, ember számára.
Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek szociális biztonságának megteremtését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek értékeire. Biztosítjuk a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Lehetőséget és segítséget nyújtunk az érdekképviseletre.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúsághoz fűződő jogok elismerését, a nők elleni erőszak elutasítását.
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők foglalkoztatásának elősegítésére, az akadálymentesség biztosítására, életminőségük növelésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

A	Intézkedés címe:	**Egészségprogram**
B	Feltárt probléma megnevezése	**A térítés ellenében igénybe vehető szűrővizsgálatokat, védőoltásokat nem éri el a szegényebb réteg.**
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az ingyenesen elérhető szűrővizsgálatok és védőoltások körének kiterjesztése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Fiatalok és idősek szabadidő sportjának stratégiai fejlesztése, betegség megelőzése érdekében. Különböző szűrővizsgálatok szervezése.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos egészségprogramokhoz való csatlakozás Új Roma Stratégia (2019-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel, egészségfejlesztési programok megismerése, egészségfejlesztési terv felülvizsgálata pályázatfigyelés, benyújtás
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, jegyző
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Résztvevők – önkormányzati dolgozók, pályázatírók
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzat és pályázati lehetőségek
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	2024.12.31 az egészséghéten a szűrővizsgálatok, egyéb szolgáltatások 90 %-a ingyenesen is elérhető; Fenntarthatóság: önkormányzati támogatással, adományozás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Amennyiben lehetséges a Közös Önkormányzati Hivatal együttműködésével létrejött programok (Enese, Bezi, Fehértó, Győrsövényház) pályázatok közös megvalósítása.

GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Beavatkozás nem szükséges.

A NŐK ESÉLYEGYENLŐSÉGE

A	Intézkedés címe:	**Nők a közéletben**
B	Feltárt probléma megnevezése	A település képviselőtestületében a vizsgált időszakban a nők alulreprezentáltak
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A képviselőtestületben a nők aránya elérje a férfiakét.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	A civil szervezetekben már megvalósult a nők egyenlő arányú közéleti megjelenése, a vezetőségekben.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Női képviselet fokozása a közéletben Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Startégia (2010-2021)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	• Meghatározó női politikusok életpályájának a nagyközönség elé tárása helyi újságon keresztül • Nőszövetség létrehozása • A közéletben aktívan részt vevő nők ösztönzése, hogy induljon képviselő választások – csoporttá szervezés • Potenciális női képviselők programja, célkitűzései megismertetésének támogatása
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, jegyző
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Résztvevők – civil szervezetek tagjai, önkéntesek
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Képzések, felkészítés a közéleti munkára Civil szervezetek pályázatai önkormányzati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fiatalabb generáció bevonása a civil szervezeteken keresztül a közéleti munkába.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Közös képzések, programok szervezése, önkormányzati szintű szervezéssel

Az idősek esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	**A nappali ellátás hiánya**
B	Feltárt probléma megnevezése	**Az egyedül élő, önmagukat ellátni nem tudó lakosok ellátása nem biztosított**.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Valamennyi igénylő időskorú ellátásban részesüljön
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Az idősellátás összhangját meg kell teremteni mivel nappali ellátás a településen nincs kialakítva.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősek otthonápolásának lehetőségei Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	• Igényfelmérés, Önkormányzati, Pályázati forrásteremtés • Szolgáltatásszervezés
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, jegyző
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Résztvevők: szociális területen dolgozók, pályázatíró
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Szociális területen dolgozó önkormányzati szakember, pályázatírók, pályázati forrás, önkormányzati önerő
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A nappali szolgálat, állami források igénybe vételével, – folyamatos igényfelméréssel, pályázati források bevonásával
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns.

A	Intézkedés címe:	**Nagyik a neten**
B	Feltárt probléma megnevezése	**Nem rendelkezünk adatokkal az idősek informatikai jártasságával kapcsolatban**
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idős korúak digitális képességfejlesztése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	Az idősödő nemzedék digitális írástudásának javítása, hogy a folyamatosan fejlődő e- térbe ügyeket tudjanak intézni
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	E- kormányzás programjába való országos részvétel javítása
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	• Felmérés készítése • Digitális kompetencia-fejlesztés • Forrásteremtés
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, jegyző
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az írástudás százalékos fejlődésének mérése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önkormányzati forrás, pályázati lehetőségek, a könyvtár digitális felszereltségének folyamatos javítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A digitális szoftverek hardverek folyamatos fejlesztése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

A	Intézkedés címe:	**Akadálymentesítési program**
B	Feltárt probléma megnevezése	**Az önkormányzati intézmények, közterületek csak részben akadálymentesítettek**
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A település közintézményei és közterei teljes mértékben akadálymentesek legyenek
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentu-mokkal	A mozgáskorlátozott emberek részvételének biztosítása a településen lévő különböző programokban
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos akadálymentesítési program Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	• Épületek, közterek felmérése, hiányosság pótlásának megtervezése • Pályázatfigyelés • Pályázatírás • Terveztetés
G	Az intézkedés felelőse	polgármester, jegyző
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A településünkön élő és a településünkre látogató programokon való részvételének biztosítása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázatok, önkormányzati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az önkormányzat intézményeinél lévő, rampák korlátok ellenőrzése
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Egészségprogram	A térítés ellenében igénybe vehető szűrővizsgálatokat, védőoltásokat nem éri el a szegényebb réteg.	Az ingyenesen elérhető szűrővizsgálatok és védőoltások körének kiterjesztése	Fiatalok és idősek szabadidő sportjának stratégiai fejlesztése, betegség megelőzése érdekében. Különböző szűrővizsgálatok szervezése.	Országos egészségprogramokhoz való csatlakozás Új Roma Stratégia (2019-2030)	Kapcsolatfelvétel, egészségfejlesztési programok megismerése, egészségfejlesztési terv felülvizsgálata pályázatfigyelés, benyújtás	polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők – önkormányzati dolgozók, pályázatírók	Önkormányzat és pályázati lehetőségek	2024.12.31 az egészségheten a szűrővizsgálatok, egyéb szolgáltatások 90 %-a ingyenesen is elérhető; Fenntarthatóság: önkormányzati támogatással, adományozás	Amennyiben lehetséges a Közös Önkormányzati Hivatal együttműködésével létrejött programok (Enese, Bezi, Fehértó, Győrsövényház) pályázatok közös megvalósítása.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők a közéletben	A település képviselőtestületében a vizsgált időszakban a nők alulreprezentáltak	A képviselőtestületben a nők aránya elérje a férfiakét.	A civil szervezetekben már megvalósult a nők egyenlő arányú közéleti megjelenése, a vezetőségekben.	Női képviselet fokozása a közéletben Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Startégia (2010-2021)	• Meghatározó női politikusok életpályájának a nagyközönség elé tárása helyi újságon keresztül • Nőszövetség létrehozása • A közéletben aktívan részt vevő nők ösztönzése, hogy induljon képviselő választások –	polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők – civil szervezetek tagjai, önkéntesek	Képzések, felkészítés a közéleti munkára Civil szervezetek pályázatai önkormányzati forrás	A fiatalabb generáció bevonása a civil szervezeteken keresztül a közéleti munkába.	Közös képzések, programok szervezése, önkormányzati szintű szervezéssel

						csoporttá szervezés • Potenciális női képviselők programja, célkitűzései megismertetésének támogatása						
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	A nappali ellátás hiánya	Az egyedül élő, önmagukat ellátni nem tudó lakosok ellátása nem biztosított.	Valamennyi igénylő időskorú ellátásban részesüljön	Az idősellátás összhangját meg kell teremteni mivel nappali ellátás a településen nincs kialakítva.	Idősek otthonápolásának lehetőségei Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Igényfelmérés, Önkormányzati, Pályázati forrásteremtés Szolgáltatásszervezés	polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Résztvevők: szociális területen dolgozók, pályázatíró	Szociális területen dolgozó önkormányzati szakember, pályázatírók, pályázati forrás, önkormányzati önerő	A nappali szolgálat, állami források igénybe vételével, – folyamatos igényfelméréssel, pályázati források bevonásával	Nem releváns.
2	Nagyik a neten	Nem rendelkezünk adatokkal az idősek informatikai jártasságával kapcsolatban	Az idős korúak digitális képességfejlesztése	Az idősödő nemzedék digitális írástudásának javítása, hogy a folyamatosan fejlődő e- térbe ügyeket tudjanak intézni	E- kormányzás programjába való országos részvétel javítása	Felmérés készítése Digitális kompetencia-fejlesztés Forrásteremtés	polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az írástudás százalékos fejlődésének mérése	Önkormányzati forrás, pályázati lehetőségek, a könyvtár digitális felszereltségének folyamatos javítása	A digitális szoftverek hardverek folyamatos fejlesztése	Nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítési program	Az önkormányzati intézmények, közterületek csak részben akadálymentesítettek	A település közintézményei és közterei teljes mértékben akadálymentesek legyenek	A mozgáskorlátozott emberek részvételének biztosítása a településen lévő különböző programokban	Országos akadálymentesítési program Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)	Épületek, közterek felmérése, hiányosság pótlásának megtervezése Pályázatfigyelés Pályázatírás Terveztetés	polgármester, jegyző	2028. 12. 31. (vasárnap)	A településünkön élő és a településünkre látogató programokon való részvételének biztosítása	Pályázatok, önkormányzati forrás	Az önkormányzati intézményeinél lévő, rampák korlátok ellenőrzése	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:
- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.
A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.
A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,

- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Minden**,** az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.
Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Enese község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Enese község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 30/2024. (V.28.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Enese, 2024. október 14.

Aláírás

Enese Község Önkormányzat Képviselő-testülete
9143 Enese, Szabadság u. 25.

Jegyzőkönyvi kivonat

Készült: Enese Község Önkormányzat Képviselő-testülete 2024. május 28-án tartott nyilvános testületi ülésének jegyzőkönyvéből

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program 2024-2029

Döntéshozatalban részt vett képviselők száma: 6 fő

A 7 tagú képviselő-testület jelenlévő 6 tagja, 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

30/2024./V.28./ Képviselő-testületi Határozat
Enese Község Önkormányzat képviselő-testülete a határozat 1. számú mellékletét képező tartalmú **Helyi Esélyegyenlőségi Programot 2024-2029 időszakra elfogadja.**
A képviselő-testület felhatalmazza a jegyzőt a Helyi Esélyegyenlőségi Program, illetve annak közzététele kapcsán szükséges intézkedések megtételére.
Határidő: azonnal
Felelős: Mesterházy József polgármester, Csapó-Molnár Violetta jegyző

K.M.F.

Mesterházy József sk.
polgármester

Csapó-Molnár Violetta sk.
jegyző

A kivonat hiteléül:

Enese, 2024. október 14.

Csapó-Molnár Violetta
jegyző

ENESEI KÖZ ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL 9143 Enese, Szabadság u. 25.